

Załącznik do
Uchwały Nr XX / 97 /2004
Rady Powiatu Międzychodzkiego
z dnia 30 czerwca 2004 r.

Powiat Międzychodzki

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO NA LATA 2004 - 2013

Międzychód, dnia 30 czerwca 2004 r.

Spis treści	Strona
I.OBSZAR i CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO..	4
II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA	
NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU.....	4
1. Analiza.....	4
a. Położenie geograficzne, powierzchnia, ludność.....	4
b. Środowisko przyrodnicze.....	5
c. Turystyka.....	13
d. Zagospodarowanie przestrzenne.....	16
– infrastruktura energetyczna.....	16
– sieć gazowa.....	16
- sieć ciepłownicza.....	17
- telekomunikacja.....	17
- sieć drogowa.....	17
- infrastruktura komunikacyjna.....	18
- sieć wodociągowa.....	19
- kanalizacja i oczyszczalnie ścieków.....	21
- Własność nieruchomości.....	25
- Stan obiektów dziedzictwa kulturowego.....	26
- identyfikacja problemów.....	29
e. Gospodarka.....	30
- identyfikacja problemów.....	31
f. Sfera społeczna.....	32
–poziom bezrobocia.....	34
- oferty pracy.....	35
-grupy wymagające wsparcia.....	36
- identyfikacja problemów.....	37

III. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI POWIATU.....	38
IV. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW.....	39
V. POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU.....	45
VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	48
- Modernizacja sieci drogowej powiatu.....	48
- Modernizacja obiektów infrastruktury edukacyjnej i społecznej.....	49
- Opis szczegółowy projektów.....	49
VII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2003 – 2007.....	53
VIII. SYSTEM WDRAŻANIA, SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....	56

I. OBSZAR i CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Obszar realizacji PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO obejmuje swoim zasięgiem teren powiatu międzychodzkiego a czas realizacji uzależniony jest od okresów programowania i przedstawia się następująco: działania w latach 2004-2006 realizowane będą obligatoryjnie, zaś działania na lata 2007 - 2013 fakultatywnie.

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU.

1. Analiza.

a. Położenie geograficzne, powierzchnia, ludność.

Powiat międzychodzki pod względem administracyjnym położony jest w zachodniej części województwa wielkopolskiego. Według fizjograficznej regionalizacji, położony jest na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej, oraz na pograniczu Kotliny Gorzowskiej wchodzącej w skład Pradoliny Toruńsko - Eberswaldskiej, oraz pagórków Pszczewsko-Pniewskich będących subregionem Wysoczyzny Poznańskiej. Granice powiatu wyznaczają następujące współrzędne geograficzne:

-15° 46' 40" – 16° 22' 55" długości wschodniej

-52° 26' 50" – 52° 45' 20" szerokości północnej

Powiat międzychodzki zajmuje powierzchnię 736,7 km² tj. 2,47 % powierzchni województwa wielkopolskiego. Na powiat międzychodzki składają się 4 gminy : 2 miejsko-wiejskie - Międzychód i Sieraków i 2 wiejskie - Kwilcz i Chrzypsko Wielkie. Gminy zajmują następujące powierzchnie:

Międzychód   307.2 km² tj. 41.7 % powierzchni powiatu

Sieraków   203.3 km² tj. 27.6 % powierzchni powiatu

Kwilcz   141.8 km² tj. 19.3 % powierzchni powiatu

Chrzypsko Wlk.   84.3 km² tj. 11.4 % powierzchni powiatu.

Ludność powiatu międzychodzkiego liczy 36.238 (stan na koniec 2002 roku) i jest to najmniej w województwie. W poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

Międzychód	18.246	tj. 50.4 % ludności powiatu
Sieraków	8.566	tj. 23.6 % ludności powiatu
Kwilcz	6.098	tj. 16.8 % ludności powiatu
Chrzypsko Wlk.	3.328	tj. 9.2 % ludności powiatu

b. Środowisko przyrodnicze.

Powiat międzychodzki położony wśród lasów i jezior z ciekawą rzeźbą terenu ma charakter rolniczo - turystyczny.

Obszar powiatu pokrywają głównie lasy 45 % i pola uprawne 42,1 % powierzchni z tendencją do zwiększania powierzchni lasów kosztem części słabszych gruntów rolnych. 104 jeziora rozmieszczone we wszystkich czterech gminach powiatu zajmują 5.7% powierzchni. Do największych należą: Chrzypskie o pow. 304 ha., Białokoskie o pow. 145 ha., i najgłębsze Śremskie o powierzchni 117.6 ha., które osiąga głębokość 45m., a jego dno znajduje się 6m. p.p.m. i stanowi kryptodepresję. Okolice powiatu międzychodzkiego mają bardzo urozmaiconą sieć hydrograficzną. Oprócz tego, że płynie tu rzeka Warta, to występuje szereg strumieni oraz rzeki: Oszczyńnica, Kamionka i Mogielnica, które zasilają rzekę Wartę. Współczesne koryto rzeki Warty biegnie równoleżnikowo ze wschodu na zachód. W obszarze między Zatomiem a Międzychodem meandrująca rzeka zbliża się do lewego zbocza pradoliny, stąd po północnej stronie występują największe nagromadzenia starych koryt i starorzeczy, często zbliżając się do gęsto występujących rynien jeziornych. Na zachód od Międzychodu, meandrując płynie w uregulowanym i obwałowanym korycie zgodnie z przebiegiem pradoliny, by na wysokości Zamyślina ponownie znaleźć się przy prawym zboczu. Warta jest tu rzeką jedno-korytową, ze zmienną szerokością doliny od około 50 do 250 m. Warta jest trzecią największą rzeką Polski i jest jedynym głównym dopływem prawostronnym Odry, który w znaczny sposób oddziałuje na zagrożenia

powodziowe, jakość wód i warunki żeglugowe rzeki Odry. Największymi-
dopływami rzeki Warty na omawianym obszarze są rzeka Oszczyńca i
Kamionka. Obszar ten charakteryzuje się również licznymi dolinami i rynnami
w których występuje szereg polodowcowych jezior.

Wielką atrakcją turystyczną powiatu są parki krajobrazowe: Pszczewski
Park Krajobrazowy utworzony w 1992 roku na mocy rozporządzenia
Wojewody Gorzowskiego obejmuje wraz ze strefą ochronną 45.300 ha. Tworzą
go dwa kompleksy. Mniejszy z nich o powierzchni 1 970 ha, rozciągający się
pomiędzy wsią Kamionna i Lewice, obejmuje malowniczy fragment doliny
rzeki Kamionki na terenie powiatu międzychodzkiego.

Lesistość Parku wynosi 64,4 % , wody stanowią tu 11,8 % powierzchni.

Wspominany mniejszy fragment o pow. 1 970 ha, zwany *Doliną Kamionki*
obejmuje południowo – zachodnią część Pojezierza Międzychodzko-
Sierakowskiego. Wokół parku została wyznaczona strefa ochronna zwana otuliną.
Strefa ta ma zabezpieczyć park przed szkodliwym oddziaływaniem czynników
zewnętrznych.

Dolina rzeki Kamionki rozciąga się na długości 20 km od wsi Lewice na
południu, do pradoliny rzeki Warty – w okolicy Międzychodu, szerokość waha
się od kilkudziesięciu do kilkuset metrów. Kamionka płynie stosunkowo głęboką
rynną polodowcową przecinając różne utwory geologiczne: wydmy piaszczyste
sandru lewickiego na południu, moreny czołowe – w części środkowej, moreny
denne – w części północnej.

Zróznicowana rzeźba terenu zdecydowała o dużej różnorodności mikrosiedlisk,
a tym samym do wykształcenia niezwykle bogatej szaty roślinnej i towarzyszącej
jej fauny. Strome zbocza zajmują tu lasy z dużym udziałem buka oraz bory
mieszane. Szczególnie wartościowe pod względem przyrodniczym są dobrze
zachowane fragmenty lasów liściastych: grądów i olsów. W grądach dominuje
dąb z domieszką buka, grabu i jawora. Osobliwością są pojedyncze okazy cisa. W

runie można znaleźć m.in. wawrzynka wilczelyko, buławnika czerwonego, lilię złotogłów, gwiazdnicę wielkokwiatową.

Dla ochrony najbardziej cennych fragmentów przyrody i zachowania jej różnorodności projektuje się utworzenie dwóch rezerwatów przyrody:

- „Dolina Kamionki” ,
- „Papiernia”.

Projektowany rezerwat **„Dolina Kamionki”** obejmuje fragment doliny w jej środkowej części, na północ od wsi Mnichy. Kamionka przepływa tu wśród pagórków morenowych. Zbocza doliny porozcinane są licznymi jarami. Dno doliny, płaskie i zabagnione, porośnięte jest lasem olszowym z bogatym i zróżnicowanym runem. Lewy brzeg doliny obejmuje lasy łąkowe z dużym udziałem buka. Są tu okazałe drzewa o pomnikowych rozmiarach, głównie buki, graby i jawory. Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie kilkunastu gatunków chronionych, m. in. cisa pospolitego. Odnotowano tu stanowisko pełnika europejskiego i storczyków.

Badania florystyczne wykazały występowanie tu 258 gatunków roślin naczyniowych, w tym 13 chronionych i 10 rzadko spotykanych. Wyróżniono 12 zespołów roślinnych: 6 zespołów szuwarowych i 3 zespoły łąkowe oraz 3 zbiorowiska leśne.

Drugi projektowany rezerwat o nazwie **„Papiernia”** usytuowany jest na południe od wsi Mniszki. Obejmuje dno i krawędzie doliny o bardzo urozmaiconej rzeźbie terenu na odcinku ok. 2 km w pobliżu leśniczówki Papiernia.

Powierzchnia projektowanego rezerwatu wynosi ok. 35 ha a otuliny prawie 78 ha. Są tu interesujące formy morfologiczne. Zbocza doliny przecinane są licznymi wąwozami i głębokimi jarami. Malownicze pod względem krajobrazowym wysokie wzgórza morenowe z głębokimi jarami przypominają górskie krajobrazy. W części południowej doliny liczne są źródłiska oraz boczne, wąskie rowki, którymi woda z wywierzysk na zboczach dopływa do rzeki Kamionki. Stanowią one bardzo istotny element systemu wodnego. Dno doliny

porasta zwarty kompleks lasów olszowych, miejscami występuje łęg jesionowo – olszowy. Są tu trzcinowiska, łąki turzycowe i trawiaste zarośla.

Projektowane rezerваты mają zabezpieczyć cenne i dobrze zachowane fragmenty szaty roślinnej doliny, różnorodne biotopy dla bogatej fauny i utrzymania naturalnych stosunków wodnych, które z żyznymi glebami decydują o bogactwie przyrodniczym doliny.

Sierakowski Park Krajobrazowy utworzony został w 1991r. dla ochrony polodowcowego krajobrazu o rzeźbie urozmaiconej wzgórzami morenowymi, wydymami, dolinami rzek i rynnami jeziornymi. Jest tu 25 jezior polodowcowych. Park obejmuje obszar 30 413 ha, w tym 9 898 ha stanowią lasy, tj. 33% pow. a 2254 ha – wody, tj. 7,5%.

Przez północną część parku przepływa rzeka Warta, która dzieli park na dwa bardzo zróżnicowane obszary:

- w części północnej wydmy teren Puszczy Noteckiej prawie w całości pokryty jest borami sosnowymi,
- w części południowej pagórkowaty teren morenowy z leżącymi w głębokich rynnach jeziorami, częściowo pokryty lasami liściastymi.

Puszcza Notecka stanowi jeden z największych kompleksów leśnych kraju. Obecnie większość lasów Puszczy stanowią drzewostany sosnowe. Lasy liściaste to zaledwie 6% całości. Występują tu piaski wydymowe. Najciekawszy obszar wydmy rozciąga się na wysokości Międzychodu i Wroniek. Przeważają tu wydmy poprzeczne tworząc skomplikowany labirynt wzgórz i dolin. Wysokość wydym wynosi średnio 20 m. Na północ od Sierakowa położone są „Francuskie Góry”. Jest to pasmo wydym wysokich (89 m n.p.m.). Centrum Puszczy to tereny prawie bezwodne. Jeziora zgrupowały się na pograniczu – nad rzeką Wartą i Notecią. Największe skupisko jezior znajduje się na linii Międzychód – Sieraków. Są to jeziora przeważnie wąskie i długie, m.in. jez.: Chojno, Mnisze,

Kłosowskie, Barlin oraz o kształcie owalnym, takie jak: jez. Radgoskie i Mierzyńskie. W parku tym ponad 95 ha zajmują rezerwaty przyrody. Są to:

Kolno Międzychodzkie – leśny, pow. 14,77 ha, rezerwat częściowy między jez. Kolno a jez. Kludno. W gminie Międzychód. Ochroną objęto las liściasty. Dwa zespoły leśne: łęg jesionowo-olszowy (gł. olsza czarna, sporadycznie jesion), grąd niski (gł. dąb szypułkowy z domieszką wiązu, jesionu, jaworu i buka). Stare dęby, 7 z nich obwody pni pow. 500 cm, w czterech przypadkach powyżej 600 cm a najgrubszy 670 cm (rozłożyste, żywotne). Interesujące są też duże wiązy z wyraźnymi zgrubieniami na korzeniach. Rezerwat odgrywa rolę naukową i dydaktyczną, bowiem gromadzi rzadko spotykane skupisko dorodnych, rodzimych drzew z bujną roślinnością runa. Stanowi piękny komponent krajobrazu, wokół którego prowadzi szlak turystyczny.

Czaple Wyspy – pow. 15,0 ha (utw. w 1957r.) na obszarze dwóch wysp jez. Kłosowskiego w Puszczy Noteckiej. Na wyspach miejsca lęgowe licznych rzadkich ptaków, m.in. rybołowa i kani czarnej. Do niedawna mieściła się tu kolonia czapli siwej (stąd nazwa) i kormoranów. Wyspy porasta las dębowy, ok. 200 – letni. Wschodnim brzegiem biegnie szlak czarny, z brzegu ciekawe widoki na wyspy.

Cegliniec – 4,3 ha (utw. w 1960 r.) m.in. 170-letni drzewostan sosnowy, ocalały po klęsce strzygoni choinówki, która nawiedziła puszcę w latach 1922-1924. Część sosen osiągnęła wymiary pomnikowe. 8 km od Sierakowa, szlakiem żółtym.

Mszar nad Jez. Mnich – 5,8 ha, utw. w 1967 r., ochrona stanowiska roślin bagiennych i torfowiskowych, położony w pd. części rynny jez. Mnich, wraz z fragmentem jeziora z pływającym kozuchem mszaru. Niedaleko przebiega szlak żółty.

Buki nad Jez. Lutomskim – o pow. 55,2 ha (utw. w 1958 r.) Na południowo-zachodnim brzegu jez. Lutomskiego. Obejmuje długi na 3,5 km wąski pas lasu bukowego i liściastego rosnący na stromych zboczach rynny jeziornej. Najstarsze

buki osiągają wiek ponad 300 lat i obwody pni ponad 300 cm Przez rezerwat prowadzi szlak czerwony

Inną formą ochrony są użytki ekologiczne, jest ich na terenie powiatu 26 i zajmują powierzchnię 52.7 ha. Forma indywidualnej ochrony to pomniki przyrody, uznano ich 108 a są to głównie drzewa bądź grupy drzew i głązy narzutowe. Obrazu dopełniają liczne, lepiej lub gorzej utrzymane, parki podworskie, szczególnie liczne w gminie Kwilcz.

W pałacu i parku dworskim w Chalinie utworzono w 1997 roku Ośrodek Edukacji Przyrodniczej który m.in. w ramach „Zielonych Szkół” odwiedza rocznie ok. 35.000 osób, głównie młodzieży. Prowadzą stąd 3 ścieżki dydaktyczne umożliwiające poznanie najciekawszych fragmentów Sierakowskiego Parku Krajobrazowego

Na terenie powiatu międzychodzkiego dominują gleby brunatne i piaskowe różnych typów. Głównie wykształcone z piasków luźnych i słabo-gliniastych. Następne grupy to: mady, czarne ziemie, torfowe i murszowo – torfowe, mułowo – torfowe i glejowe. Gleby brunatne występują na wysoczyznach w pasie przyjeziornym i wzdłuż krawędzi doliny Warty. Zaliczane są do kompleksów pszennych i żytnich. Wartość bonitacyjna tych gleb odpowiada II,III i IV klasie. Gleby bielcowe powstały pod lasami iglastymi, przeważnie na piaskach. Wartość tych gleb mieści się w V i VI klasie. Zaliczane są do kompleksów żytnich. W dolinie Warty występują mady, głównie lekkie. Charakteryzują się wysoką produktywnością i zaliczane są do kompleksów pszennych, żytnich i pastewnych. Gleby glejowe, torfowe, murszowo – torfowe i mułowo – torfowe, występują w dolinach rzecznych o wysokim poziomie wód gruntowych. Zwykle tworzą one siedliska użytków zielonych. Jakość użytkowa tych gleb to klasa IVb – VI. Generalnie na omawianym obszarze występują gleby słabe i najslabsze oraz średnie. Natomiast gleby dobre i średnio dobre zajmują około 26 % powierzchni gruntów uprawnych która stanowi 31.009 ha. Na obszarze powiatu nie występują gleby najlepsze I klasy bonitacyjnej.

Lasy na terenie powiatu międzychodzkiego zajmują powierzchnię 33.054 ha. Lesistość powiatu wynosi 44,9 % i jest o ponad 16 % większa niż lesistość kraju. Większość lasów położonych jest w części północnej powiatu, jest to część Puszczy Noteckiej. Drugi co do wielkości zwarty kompleks położony jest na południu powiatu pomiędzy miejscowościami: Łowyń, Lewice, Miłostowo, Tuczępy. W zależności od podłoża zróżnicowany jest drzewostan leśny. Na północnym brzegu Warty, w Puszczy Noteckiej, na piaszczystych wydmach, przeważają monokulturowe bory sosnowe. Trafiają się również brzozy. Jedynie w pobliżu jezior i rzek, występują olchy, dęby i czarne topole. Na południe od Warty lasów jest mniej, lecz są bardziej urozmaicone. Często występują tu bory bukowe. 2019 ha. zajmują lasy należące do właścicieli prywatnych, nad którymi nadzór sprawuje Starostwo Powiatowe w Międzychodzie. Na terenie powiatu administracją lasów zajmują się cztery nadleśnictwa: Międzychód, Sieraków, Bolewice i Pniewy.

Główne surowce mineralne występujące na terenie powiatu międzychodzkiego to:

- ropa naftowa
- gaz ziemny
- kruszywa naturalne.

W 2003 roku na terenie powiatu udokumentowano złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Lubiatów”, oraz złożę gazu ziemnego „Międzychód”

Zasoby bilansowe ropy naftowej i towarzyszącego gazu ziemnego złoża „Lubiatów” wynoszą:

- ropa naftowa – 23 061,75 tys. ton w kat. C
- gaz ziemny – 5 768,34 mln m³ w kat. C.

Z zasobów tych do wydobycia przewidziane są:

- 4 391,75 tys. ton ropy naftowej
- 2 498,34 mln m³ gazu ziemnego.

Zasoby bilansowe złoża Międzychód wynoszą 11 466,25 mln³ w tym do wydobycia przewidziane są zasoby 4 526,25 mln m³.

Kruszywo naturalne na terenie powiatu jest eksploatowane w 7 kopalniach z powierzchni 97.7 ha. Największa z kopalń to kopalnia w Starej Dąbrowie Gmina Kwilcz. Czas eksploatacji przewidziany jest do roku 2020, a zasoby surowca określone na 21.291.3 tys. ton.

W obszarach przyjeziornych i dolinach rzecznych licznie występują torfowiska. Spotkać je można w zarastających jeziorach i podmokłych obniżeniach terenu. Są to najczęściej torfowiska niskie, rzadko mieszano – typowe, olesowe, turzycowiskowe i szuwarowe. Największe miąższości torfu, ponad 3 m, stwierdzono w rynnach subglacialnej w rejonie Dormowa i Łowynia.

Obszar powiatu międzychodzkiego według mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1 : 200.000 należy do szczecińskiego regionu hydrogeologicznego. W północnej jego części należy do rejonu Wierzbno - Międzychód. W hydrogeologicznym regionie szczecińskim poziomy wodonośne znajdują się w czwartorzędzie i trzeciorzędzie. Głównym poziomem użytkowym to czwartorzędowe piaski i piaski ze żwirem zalegające na głębokości od kilku do 70 m, o miąższości do 40 m . Lokalnie brak jest warstwy wodonośnej. Wydajność studzien wynosi od kilku do 70 m³/h. Trzeciorzędowy poziom użytkowy znajduje się na głębokości 50 – 180 m. Miąższość jego wynosi od 10 do 35 m, wydajność na ogół od 10 do 65 m³/h . Wody znajdują się pod ciśnieniem. W rejonie Wierzbno- Międzychód poziom użytkowy występuje wyłącznie w utworach trzeciorzędowych. Znajduje się on na głębokości od 90 – 180 m. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi od 10 do 30 m. Wydajność ujęć jest rzędu 35- 65 m³/h..

Podregion doliny Warty i Noteci, posiada poziom użytkowy czwartorzędowy charakterystyczny dla dolin rzecznych oraz zalegający na głębokości około 100 m i większych, poziom użytkowy w utworach trzeciorzędowych. Poziom czwartorzędowy jest głównym poziomem użytkowym i zalega do głębokości 20 m, wyjątkowo do 70 m. Budują go piaski i piaski ze żwirem. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi 10 m do 30 m , wydajności przeważnie są rzędu 30-60 m³/h.

Trzeciorzędowy poziom użytkowy znajduje się na głębokości 90- 180 m. Miąższość jego wynosi 10- 30 m. Wydajność w granicach 25-30 ³/h, lokalnie 115m³/ h , a nawet 161 m³h (ujęcie wód w Ławicy). Według regionalizacji A.S. Kleczkowskiego badany obszar zaliczony został do nizinnej prowincji hydrogeologicznej pojeziernego pasa zbiorników czwartorzędowych i trzeciorzędowych subniecki poznańskiej. We wschodniej części Powiatu znajdują się dwa główne zbiorniki wód podziemnych : czwartorzędowy w ośrodku porowym, dolina rzeki Warty (Sieraków –Międzychód) – nr 147, z obszarem najwyższej ochrony i wysokiej ochrony oraz zalegający pod nim zbiornik trzeciorzędowy, również o ośrodku porowym , subzbiornik jezioro Bytyńskie – Wronki – Trzciel – 146, z obszarem wysokiej ochrony w rejonie Międzychodu i na wschód od niego.

Obszar powiatu międzychodzkiego należy do środkowej dzielnicy klimatycznej to znaczy do strefy klimatu umiarkowanego w obszarze wzajemnego przenikania się wpływów morskich i kontynentalnych. Kształtowany jest głównie przez masy powietrza polarno – morskiego napływającego z północnego zachodu. Leży na pograniczu dzielnicy pomorskiej i lubuskiej. Średnia roczna temperatura z wielolecia jest wysoka i wynosi 8.2^o C. Najcieplejszy miesiąc lipiec 18.2 ° C, najzimniejszy styczeń – 1.9 ° C. Średnia wilgotność powietrza rzędu 83%. Niski opad roczny ok.550 mm . Liczba dni z przymrozkami: ok.100. Okres wegetacji trwa od 210 do 220 dni, pokrywa śnieżna zalega ok. 50 dni.Przeważają,42.7% wiatry zachodnie, słabe 2–5m / sek.

c. Turystyka

Powiat może zaproponować odwiedzającym go turystom możliwość zapoznania się z historią powiatu poprzez zwiedzanie zabytków i innych lokalnych atrakcji. Najcenniejszymi obiektami są : gotycki kościół w Kamionnie z 1499 roku i pobernardyński renesansowo-barokowy kościół w Sierakowie .

Poza wieloma zabytkami na terenie powiatu znajduje się również Muzeum – Zamek Opalińskich w Sierakowie oraz oddział muzealny przy Międzychodzkiem Domu Kultury. Muzeum – Zamek Opalińskich w Sierakowie ma status powiatowej placówki kultury i gromadzi pamiątki związane z historią regionu. Szczególnie ważne jest utworzenie w Muzeum działu z XVII-wiecznymi sarkofagami Opalińskich, właścicieli Sierakowa.

Miejszem o szczególnej roli jest Ośrodek Edukacji Przyrodniczej Zespołu Wielkopolskich Parków Krajobrazowych w Chalinie, prowadzący intensywną działalność popularyzującą wiedzę przyrodniczą. Ulokowany w zabytkowym dworku oferuje miejsca noclegowe i bogatą ofertę edukacyjną, opartą o swoje zbiory i o trzy ścieżki edukacyjne, wytyczone przy Ośrodku, nad trzema okolicznymi jeziorami.

Prócz wielu szlaków pieszych, powiat posiada trasy dla rowerzystów (m.in. wytyczony w 2000 roku szlak: Poznań – Szamotuły – Międzychód, długości 110,8 km, dochodzący w Międzychodzie do międzynarodowej trasy rowerowej R1: Francja - Niemcy – Polska – Rosja, czy też trasy rowerowe wokół jeziora Chrzypskiego) jak i trasy konne np. „Wilczy Szlak” . Wzdłuż powyższych tras położone są miejsca noclegowe oraz punkty widokowe (np. w Grobi i Łęczeczkach). Licznie występują plaże oraz urządzone kąpieliska strzeżone i niestrzeżone, pozwalające korzystać z kąpeli i sportów wodnych na wielu ze 104 jezior w powiecie. Szczególnie rozwinięta jest oferta jeździecka. Istnieje możliwość organizacji rajdów konnych, zawodów jeździeckich, jak również zawodów w powożeniu. Sierakowskie Stado Ogierów i Koników Polskich ma ponad 180 – letnią tradycję, organizuje wiele imprez oraz oferuje noclegi. Znane są też mniejsze ośrodki jeździeckie w Bucharzewie, Błotach, Mokrzczu i Dormowie.

Powiat międzychodzki dysponuje bogatą bazą noclegową. Szczególnie rozbudowane są ośrodki wczasowo - turystyczne w Sierakowie i Mierzynie koło Międzychodu, pozwalając na dłuższy wypoczynek nad jeziorami. Również

Chrzypsko, Dormowo czy Prusim oferują możliwość wypoczynku dla wędkarzy nad jeziorami. Na północnym brzegu Warty, na skraju Puszczy Noteckiej rozlokowane są liczne kwatery agroturystyczne oraz leśne pola biwakowe.

Tak bogate walory środowiska przyrodniczego i zasoby kultury oraz dobrze wykształcona infrastruktura turystyczna przyciągają turystów, którzy mają do dyspozycji 48 obiektów noclegowych (według stanu w dniu 31.12.2000 r.). Obiekty te posiadają 3.117 miejsc noclegowych, w tym 2.423 całorocznych. W 2000 roku z noclegów skorzystały 26.942 osoby w tym 2.354 turystów zagranicznych (8,7 % wszystkich korzystających). W tym samym okresie wynajęte zostały 3.131 razy pokoje (w hotelach, motelach i pensjonatach) oraz udzielono 155.097 noclegów (dotyczy wszystkich obiektów).

Noclegi udzielone w roku 2000, w podziale na gminy

gmina	ilość noclegów
Sieraków	89.650
Międzychód	32.110
Chrzypsko Wielkie	28.187
Kwilcz	5.150
RAZEM	155.097

Powyższą ofertę wzbogacają i urozmaicają liczne pola namiotowe, campingi i miejsca biwakowe. Bazę wypoczynkową uzupełnia rozwijająca się agroturystyka. W powiecie funkcjonują dwa stowarzyszenia agroturystyczne (ok. 40 kwater) : w Międzychodzie – Międzychodzkie Stowarzyszenie Agroturystyczne, w Sierakowie i Kwilczu – Koło „Agroturystyka Pojezierza Międzychodzko – Sierakowskiego”, należące do Poznańskiego Stowarzyszenia Agroturystycznego. Gospodarstwa agroturystyczne często oferują również jazdy konne. Dla mieszkańców wsi agroturystyka stwarza zupełnie nowe możliwości użytkowania przestrzeni wiejskiej, zabudowań rolniczych, lokalnej infrastruktury, zaś uzyskane dodatkowe dochody przyczyniają się do wzrostu zasobności poszczególnych gospodarstw oraz aktywizują wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

d. Zagospodarowanie przestrzenne.

-infrastruktura energetyczna

Obszar powiatu obsługiwany jest w ramach Grupy Enea przez dwa zakłady energetyczne, ZE Gorzów-Rejon Energetyczny Międzychód obsługuje gminę Międzychód a ZE Poznań – Rejon Energetyczny Szamotuły pozostałe gminy powiatu.

Problemem na terenach wiejskich jest stan sieci niskiego napięcia. Część z nich nie jest dostosowana do zwiększonego obciążenia.

Wykorzystując zasoby energii odnawialnej w 1996 roku wybudowano w gminie Kwilcz, pierwszą w Polsce północno – zachodniej i jedną z pierwszych w kraju, profesjonalną elektrownię wiatrową o mocy 160 kW. Elektrownia ta włączona do ogólnej sieci energetycznej zasilala pobliską oczyszczalnię ścieków, niestety od awarii w 2002 roku elektrowni nie uruchomiono.

-sieć gazowa

Przez teren powiatu przebiega nitka gazociągu Jamał – Europa zachodnia oraz gazociąg z Płocka od którego w końcu lat 90-tych pobudowano w miejscowości Miłostowo gmina Kwilcz odgałęzienie. Pozwoliło to na doprowadzenie gazu, gazociągiem średniego ciśnienia, do Sierakowa oraz dalej do Wronek i Szamotuł. Sieć gazową w powiecie posiadają jedynie: Międzychód i dwie przyległe wsie, Wielowieś i Bielsko, oraz częściowo Sieraków i wieś Grobia. Ogółem sieć gazowa na terenie powiatu liczy 49.052 m, przyłączy jest 1192 a ich długość 28.955 m, aktualna liczba odbiorców 3149. Znacząca ilość budynków w powiecie podłączona jest do instalacji gazu propan – butan z przydomowych zbiorników firmy Schell, B P, Gazpol, itp.

-sieć ciepłownicza

W powiecie międzychodzkiem sieć ciepłowniczą posiada jedynie miasto Międzychód. Całkowita jej długość wynosi 4.350 m a długość przyłączy 1.422 m.

Na pozostałym terenie funkcjonują jedynie odcinki sieci ciepłowniczej, jednak nie są one podłączone do zbiorczego systemu zasilania w ciepło a służą przesyłowi mediów pomiędzy budynkami zasilanymi z lokalnych kotłowni.

-telekomunikacja

Aktualnie na terenie powiatu międzychodzkiego zlokalizowane są 2 urzędy pocztowe i 5 agencji, tak więc na jedną placówkę pocztową i usług pocztowych przypada 5177 osób. Cały teren powiatu w początkach lat 90-tych włączony został do automatycznej sieci telefonicznej. Łączność użytkownikom telefonii komórkowej zapewniają przekaźniki operatorów: Idea, Centertel, Era GSM oraz Plus GSM.

-sieć drogowa

Obsługę komunikacyjną powiatu zapewnia system dróg o znaczeniu krajowym, regionalnym, powiatowym i lokalnym. Południową część powiatu w kierunku wschód – zachód przecina droga krajowa Nr.24, łącząca Poznań z Gorzowem Wielkopolskim. Droga ta w latach 1998-2003 w większości została zmodernizowana. Poszerzono do 9m. koronę drogi, wzmocniono i utwardzono pobocza, w miejscowości Orzeszkowo wybudowano obwodnicę, co kilka kilometrów urządzono miejsca parkingowe. Do zmodernizowania w najbliższym czasie pozostał odcinek środkowy Kwilcz – Prusim. W zachodniej części powiatu prostopadle do drogi krajowej a w środkowej równolegle, przebiegają trzy ciągi dróg wojewódzkich, poszczególne miejscowości łączy z tymi drogami sieć dróg powiatowych i gminnych.

Na pełną strukturę drogową w powiecie składają się następujące drogi:

- krajowe	- o łącznej długości	30 km
- wojewódzkie	- o łącznej długości	134,3 km
	w tym o nawierzchni twardej	121,1 km
- powiatowe	- o łącznej długości	197,1 km
	w tym o nawierzchni twardej	135,9 km
- gminne	- o łącznej długości	301,1 km

w tym o nawierzchni twardej 59,41km

Sieć dróg na terenie powiatu jest w zasadzie wystarczająca. Zastrzeżenia budzi jednak ich jakość. Wpływ na ten stan rzeczy mają dwa zasadnicze czynniki, jeden to stale zwiększające się natężenie ruchu drogowego, drugi to zbyt mała ilość środków finansowych które mogą być przeznaczone na ten cel. Aktualny budżet pozwala na remont danego odcinka drogi co 46 lat, co w konsekwencji powoduje systematyczne pogarszanie się stanu dróg.

- infrastruktura komunikacyjna

Obecnie (według stanu w dniu 31.12.2003 r.) w powiecie międzychodzkiem zarejestrowana jest następująca ilość pojazdów:

samochody osobowe	14.015
samochody ciężarowe	3.861
autobusy	82
ciągniki rolnicze	2.352
przyczepy i naczepy	1.397
motocykle	2.164
motorowery	786

Stale rosnąca liczba pojazdów sprawia, że coraz częściej daje się odczuć brak miejsc parkingowych szczególnie w centrach miast. Staje się to uciążliwe zarówno dla mieszkańców jak i coraz liczniej odwiedzających nasz region turystów. Na terenie powiatu istnieje 11 stacji benzynowych, 7 z nich zlokalizowanych jest na terenie gminy Międzychód, 2 w Kwilczu i po jednej w pozostałych gminach powiatu Stacje diagnostyczne znajdują się na terenie gmin Międzychód i Sieraków.

-linie kolejowe i inne środki transportu

Teren powiatu przecinają dwie linie kolejowe, Szamotuły – Międzychód i Rokietnica – Międzychód prowadzące dalej przez Skwierzynę do Gorzowa.

Istnieje ponadto linia kolejowa Lewice – Międzychód, wcześniej łącząca Międzychód ze Zbąszynkiem. Linia Rokietnica – Międzychód to fragment dawnej kolei Warszawsko – Wiedeńskiej wybudowanej w 1888 roku. Niestety na liniach tych PKP zlikwidowała w roku 1999 ruch pasażerski i obecnie tylko niektóre odcinki są wykorzystywane dla ruchu towarowego a sporadycznie również dla ruchu turystycznego. Ogólna długość tych linii to 88 km. W 2004 roku powiat wystąpił z wnioskiem do PKP o przejęcie na własność odcinków linii Rokietnica – Międzychód i Szamotuły – Międzychód w granicach powiatu. Przejęcie linii wiąże się z szansą uruchomienia komunikacji pasażerskiej w oparciu o autobusy szynowe.

Kolejnym elementem komunikacji zbiorowej w powiecie są połączenia autobusowe obsługiwane przez PKS Poznań i Gorzów oraz KSK a także przez prywatnych przewoźników.

- sieć wodociągowa

Zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej mieszkańców powiatu jest na poziomie około 94%. Łączna długość sieci wodociągowej na terenie powiatu liczy 359,1 km, przyłączy wodociągowych jest 4.247. W poszczególnych gminach przedstawia się to następująco:

	Długość sieci i przyłączy w km	Ilość przyłączy w szt.
Międzychód	112,8	1.686
Sieraków	105,4	1.147
Chrzypsko Wielkie	78,1	755
Kwilcz	62,8	659

Jedynie nieliczne gospodarstwa oddalone od miejscowości lub niewielkie wsie nie są wyposażone w sieć wodociągową. W powiecie międzychodzkiem w poszczególnych gminach nie są wyposażone w sieć wodociągową następujące miejscowości:

a/ gmina Międzychód

- Krzyżkówko, Dormowo, Piłka, Drzewce, Popowo, Sowa Góra,

b/ gmina Sieraków

- Kobyłarnia, Chorzępowo,

c/ gmina Kwilcz

- Urbanówko

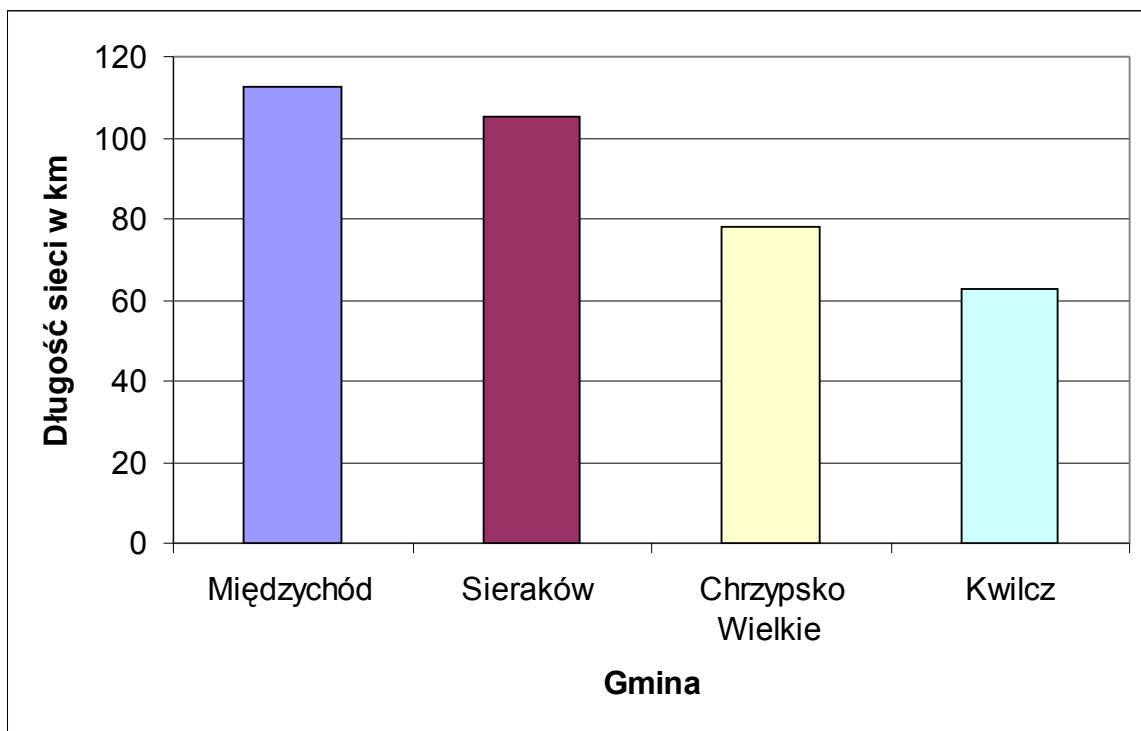
d/ gmina Chrzypsko Wielkie

- Białokoszyce

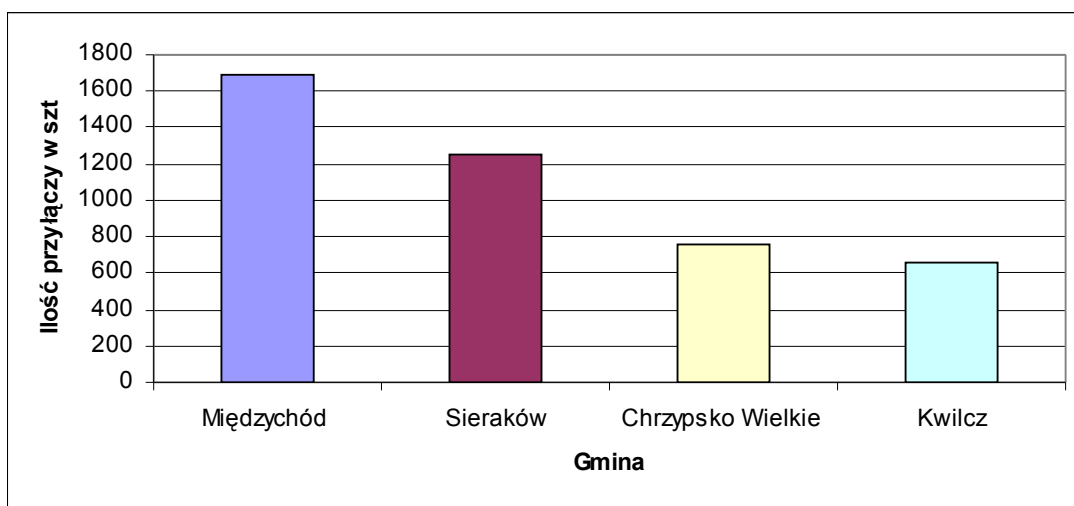
W najbliższych latach planuje się budowę sieci wodociągowych w następujących miejscowościach:

- Dormowo, gm. Międzychód - 2004

Kobyłarnia , Chorzępowo, gm. Sieraków – 2004

Długość sieci wodociągowych w powiecie międzychodzkiem

Przyłącza wodociągowe na terenie powiatu międzychodzkiego

Wskaźnik długości sieci na 100 km² wynosi 48,7 km, przy średniej krajowej 67,7 km. Długość sieci wodociągowej przypadającej na 1000 mieszkańców wynosi 9,90 km, przy średniej krajowej 5,48 km.

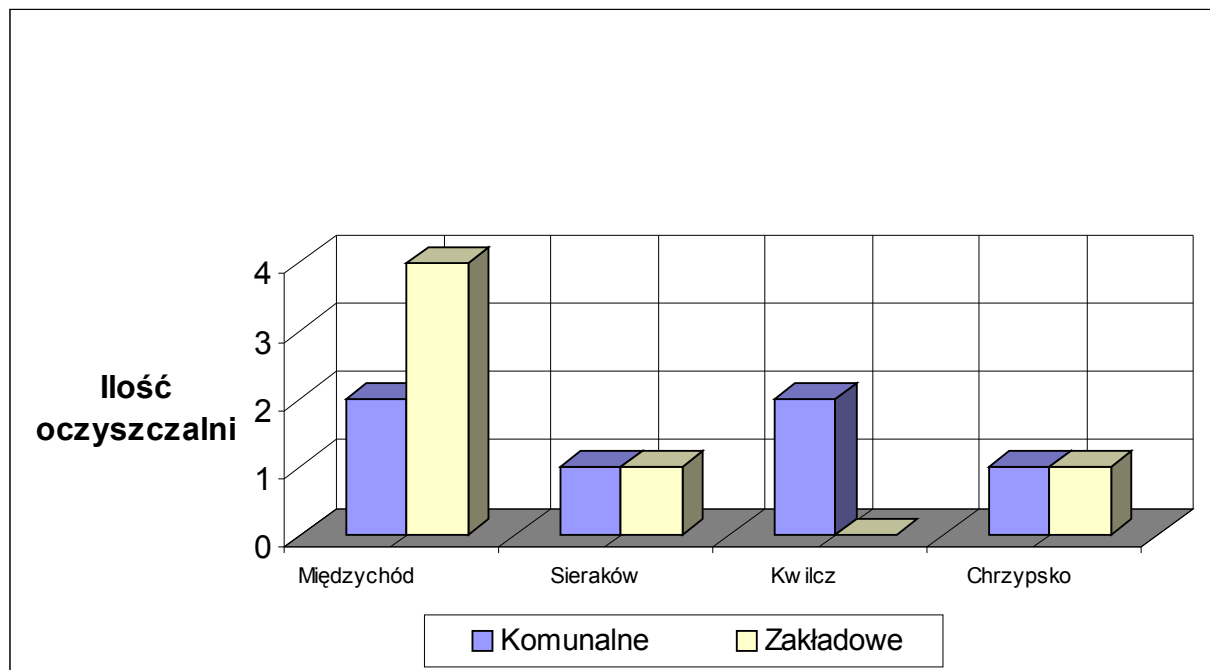
-Kanalizacja i oczyszczalnie ścieków.

Najważniejszym źródłem zanieczyszczenia wód są ścieki, dla których odbiornikami są na terenie powiatu międzychodzkiego rzeka Warta, Struga Kwilecka, Struga Mianka, rzeka Oszczynica. Nie bez znaczenia są rozproszone punkty zrzutu ścieków do szamb przydomowych lub gospodarskich bardzo liczne w nie skanalizowanych wsiach powiatu. Na terenie powiatu funkcjonuje 12 oczyszczalni ścieków komunalnych i zakładowych:

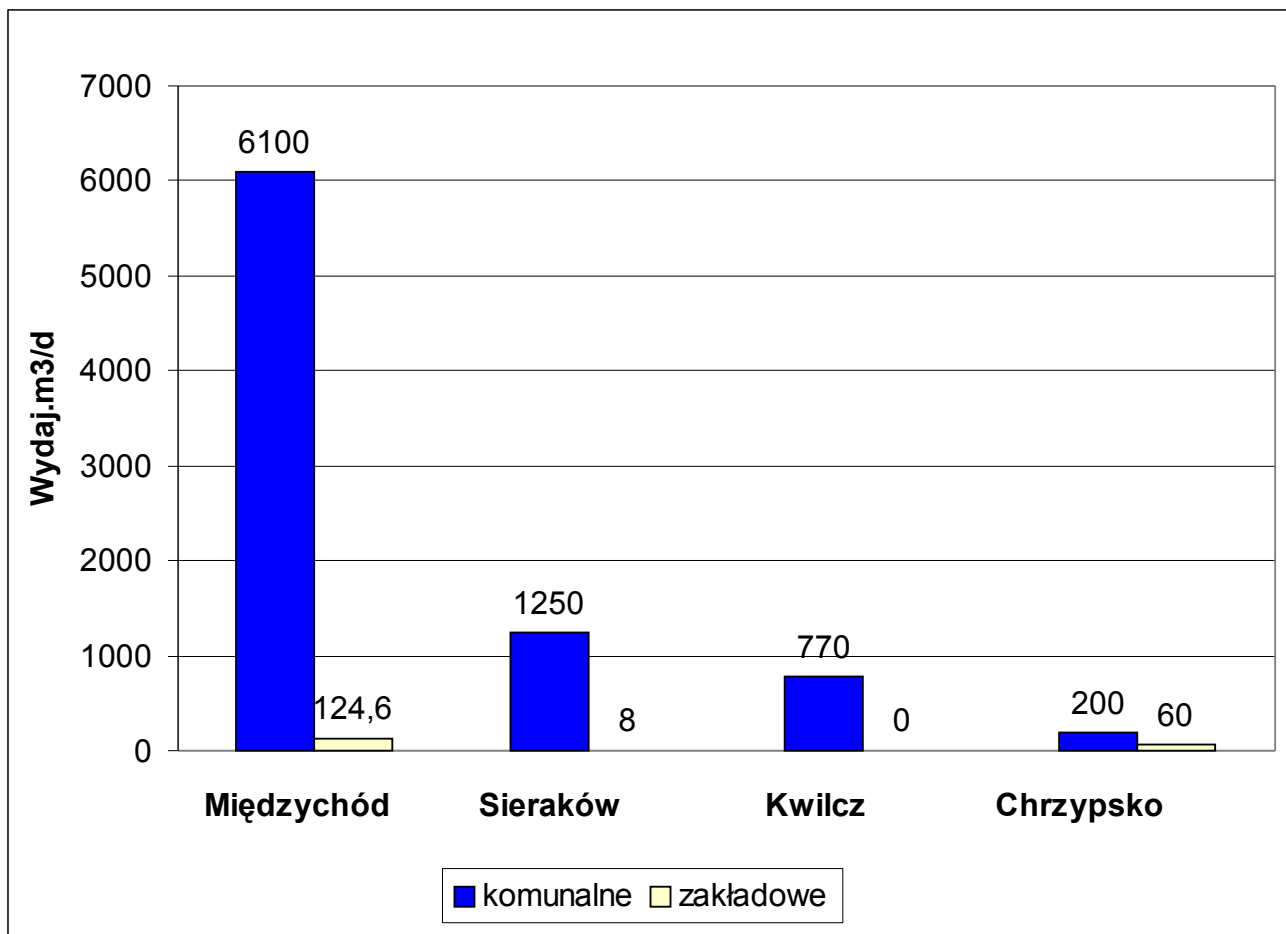
Łączną ilość i wydajność oczyszczalni w poszczególnych gminach wg wydanych pozwoleń wodnoprawnych przedstawia poniższa tabela.

Nazwa gminy	Międzychód		Sieraków		Kwilcz		Chrzypsko W.		Razem wydajn. m ³ /d
	Ilość szt.	Wydaj. m ³ /d	Ilość szt.	Wydaj. m ³ /d	Ilość szt.	Wydaj. m ³ /d	Ilość szt.	Wydaj. m ³ /d	

Oczyszczalnie komunalne	2	6.100,0	1	1.250,0	2	770,0	1	200,0	8.320,0
Oczyszczalnie zakładowe	4	124,6	1	8,0	-	-	1	60,0	192,6
Razem	6	6.224,6	2	1.258,0	2	770,0	2	260,0	8.512,6

Ilość oczyszczalni w poszczególnych gminach powiatu międzychodzkiego

Wydajność oczyszczalni w poszczególnych gminach powiatu

Najnowocześnieszą oczyszczalnią jest oddana do użytku w 1998 roku oczyszczalnia w Międzychodzie. Jest to oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna zlokalizowana 2 km za miastem, przy drodze do Muchocina, nad Wartą. Jest zarządzana przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Istnieje w niej możliwość oczyszczania do 6.000 m³ ścieków komunalnych na dobę. Około

10 % to ścieki dowożone beczkowozami z terenu wsi, reszta jest dostarczana rurociągiem z Międzychodu, przyległej do niego wsi Bielsko oraz wsi Muchocin. Proces oczyszczania jest sterowany automatycznie ze sterowni komputerowej. Na rurociągu są automatyczne przepompownie: główna miejska i 3 pozostałe - w Bielsku, Muchocinie i na ul. Ogrodowej. W skład oczyszczalni wchodzi 3 ciągi oczyszczania biologicznego, gdzie w zbiornikach odbywa się redukcja zawartości azotu i fosforu. .

Ilość bezodpływowych zbiorników na ścieki, oczyszczalni przydomowych i przyłączy do kanalizacji na terenie powiatu.

Nazwa gminy	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków w szt.	Przyłącza do sieci kanalizacyjnej		Ilość bezodpływowych zbiorników na ścieki szt.
		Nazwa miejscowości	Ilość szt.	
Międzychód	2	m. Międzychód	723	1198
		Bielsko	218	
		Muchocin	33	
Sieraków	3	m. Sieraków	541	496
Kwilcz	1	Kwilcz	244	423
		Lubosz	126	
Chrzypsko W.	2	Chrzypsko W.	43	431
Razem	8		1.928	2548

Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach na terenie powiatu międzychodzkiego przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Nazwa gminy	Nazwa oczyszczalni i jej użytkownika	Długość sieci kanaliz. km	Nazwy miejscowości objętych kanalizacją
1.	Chrzypsko Wielkie	Oczyszczalnia w Chrzypsku W. – Komunalny Zakład Budżetowy	2,7	Łęczeczki – Klub Sportowy Posnania Chrzypsko W
		Razem	1,7	
		Razem	4,4	

2.	Sieraków	Miejska Oczyszczalnia Ścieków w Sierakowie – Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.	22,1 2,8	miasto Sieraków Kłosowice –Ubojnia Zwierząt Zakłady Mięsne „BARTEK”
		Razem	24,9	
3.	Kwilcz	a)Oczyszczalnia Ścieków w Kwilczu – Zakład Obsługi Mienia Samorządowego	8,9	Kwilcz
		b)Oczyszczalnia Ścieków w Luboszu – Zakład Obsługi Mienia Samorządowego	4,5	Lubosz
		Razem	13,4	
4.	Międzychód	a) Oczyszczalnia Międzychód-Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	21,5 3,2 6,3	m. Międzychód Muchocin Bielsko
		b) Oczyszczalnia Radgoszcz – Przedsiębiorstwo Gorzów	1,2	Radgoszcz
		Razem	32,2	
Ogółem			74,9	

Ogółem długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu wynosi 74,9 km a ilość przyłączy kanalizacyjnych 1.928 szt. Wskaźnik długości sieci kanalizacyjnej na 100 km² wynosi 10,16 km przy średniej krajowej 16,3 km Długość sieci kanalizacyjnej przypadającej na 1000 mieszkańców wynosi 2,06 km, przy średniej krajowej 1,32 km

-Gospodarka odpadami.

W powiecie międzychodzkiem wytwarzanych jest rocznie ponad 50.000 ton odpadów, w tym odpadów komunalnych 9.977 ton, odpadów niebezpiecznych 1.928 ton. Zbieraniem i transportem odpadów komunalnych na terenie powiatu zajmują się:

- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Międzychodzie
- Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne w Sierakowie
- Zakład Obsługi Mienia Samorządowego w Kwilczu
- Komunalny Zakład Budżetowy w Chrzypsku Wielkim
- Altvater Gorzów.

W gminach powiatu istnieje 6 składowisk odpadów.

Składowiska w Wiktorowie, Łowyniu, Prusimiu i Łęczach są aktualnie nie eksploatowane i przewidziane do rekultywacji. Składowisko w Grobi dla miasta i gminy Sieraków przewiduje się eksploatować do końca 2005 roku.

Składowisko odpadów w Mnichach jest nowym obiektem, oddanym do eksploatacji w 2003 roku. Zarządzaniem składowiskiem zajmuje się Zakład Utylizacji Odpadów Clean City Sp. z o.o. z siedzibą w Międzychodzie przy ul. Piłsudskiego 2. Składowisko w Mnichach obsługuje związek międzygminny 10 gmin i w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego jest przewidziane jako główne składowisko na terenie tzw. obszaru Międzychód.

-Własność nieruchomości.

w powiecie międzychodzkiem ponad połowę stanowią grunty należące do Skarbu Państwa. Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa stanowią 12,48 % wszystkich gruntów w powiecie, zaś będące w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe to 43,79 % wszystkich gruntów. Grunty gmin i związków gminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste to tylko 1,53 % (1126 ha) powierzchni powiatu. Powiat jest właścicielem 76 ha gruntów, grunty te w pewnej ich części mogą stać się ofertą inwestycyjną dla osób i podmiotów zainteresowanych przedsięwzięciami w zakresie wytwórczości oraz budownictwa mieszkaniowego. Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych o powierzchni 23.018 ha stanowią 31,27 % wszystkich gruntów na terenie powiatu.

Struktura własnościowa gruntów – stan w dniu 31.12.2003 r.

wyszczególnienie	powierzchnia w ha	udział %
Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	9.189	12,48 %
Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	32.233	43,79 %
Grunty w trwałym zarządzie państw. jedn. org. z wyłączeniem gruntów PGL	972	1,32 %
Pozostałe grunty Skarbu Państwa	3.050	4,14 %
Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	713	0,97 %

Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	2	0,002 %
Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	1.126	1,53 %
Grunty gmin i związków międzygminnych Przekazane w użytkowanie wieczyste	108	0,15 %
Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	23.018	31,27 %
Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	1.384	1,88 %
Grunty spółdzielni	1.019	1,38 %
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	404	0,55 %
Grunty powiatów i związków powiatów	76	0,10 %
Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	3	0,004 %
Grunty osób prawnych wcześniej nie wymienionych	312	0,42 %
Razem powierzchnia ewidencyjna	73.609	100 %

Stan obiektów dziedzictwa kulturowego .

Powiat Międzychodzki oferuje turystom różnorodne formy spędzania wolnego czasu. Ciekawą formą wypoczynku i poznawania historii tych ziem jest zwiedzanie zabytków.

Niektóre ciekawsze obiekty zabytkowe w powiecie :

Białokosz - dwór pobudowany w latach 1804-1805,

Chalin - dwór z ok. poł. XIX w., obecnie siedziba Ośrodka Edukacji

Przyrodniczej Wielkopolskich Parków Krajobrazowych,

Charcice - pałac wzniesiony ok. 1840 r., rozbudowany i przebudowany w końcu XIX w. w formach neogotyckich i mauretańskich,

Chrzypsko - kościół późnogotycki z l. 1600-1609 p.w. św. Wojciecha, z fundacji Wojciecha Chrzypskiego ,

Gorzyń - pałac neoklasycy z końca XIX w., obok budynku "czworaków" i kamienna stodoła z XIX w.

Kamionna - kościół parafialny pw. Narodzenia Najśw. M.P. zbudowany w 1499 roku przez opata cystersów z Bledzewa, Mikołaja Kamieńskiego. Budynek jednonawowy z cegły, z wieżą nakrytą ceglany m helmem, ściana szczytowa z ornamentem, wmurowane kule kamienne w ścianach, portale ceglane, sklepienie gwiazdziste. Wyposażenie wnętrza z XVII i XVIII w., barokowy ołtarz z 2 poł. XVII w., z obrazem Matki Boskiej z 1 poł. XVII w.. rokokowa ambona z 1776 r., stalle: późnogotyckie z pocz. XVI w, i rokokowe z XVIII w.

Kolno - dwór z poł. XIX w. zaniedbany, na półwyspie nad jez. Kolno grodzisko piastowskie, ponad 20 m. nad poziom wody,

Kwilec - kościół późnobarokowy z l. 1766-81 p.w. św. Michała Archanioła (wzniesiony przez braci: Franciszka, Adama i Jana Kwileckich), z wieżą klasycystyczną z l. 1792-93, pałac neoklasycystyczny z 1828 r. pobud. wg proj. K. F. Schinkla ,

Lewice - kościół p.w. św. Mikołaja, wzniesiony ok. 1780 r., przebudowany neogotycko w poł. XIX w, wewnątrz ambona empirowa z 1825 r. , w ołtarzu obraz "Wniebowzięcie" z XVII w.

Lubosz - kościół z 1818 r. p.w. Nawiedzenia N. M. Panny.

Lutom - kościół późnobarokowy z l. 1753-1762 p.w. św. Andrzeja i NMP Wspomożycielki, restaurowany w 1862 r.

Ławica - dwór z około poł. XIX w. i budynki gospodarcze z łamanych gładów narzutowych (z ok. 1900 r.),

Międzychód - późnogotycki kościół pw. Ścięcia św. Jana Chrzciciela z 1591 r. ufundowany przez Jana Ostroroga wielokrotnie przebudowywany, z rokokową amboną z 2 poł. XVIII w. i późnorenesansową chrzcielnicą z pocz. XVII w. z dzwonem z 1765 r.,

dworzec kolejowy zbudowany na przełomie XIX i XX w.(linia kolejowa od 1887r.)

- Urząd Miasta i Gminy został wybudowany na fundamentach byłej stacji konnej

- kościół p.w. Niepokalanego Serca Maryi, zbudowany w l.1838-40 w miejscu

spalonego drewnianego, stojącego na miejscu zboru ewangelickiego z 1600 roku. W przedsiönku płyta nagrobna Krzysztofa Unruga (zm. 1689 r.), starosty gnieźnieńskiego i waleckiego.

Orzeszkowo - dwór późnoklasycystyczny z I poł. XIX w.; zbór protestancki z 1788 roku, zbudowany w miejscu spalonego drewnianego zboru z 1646 r., na planie ośmiokąta, przebudowany w 1861 r. ; i cmentarz - lapidarium szlachty kalwińskiej Wielkopolski.

Prusim - dwór z I poł. XIX w., przebudowany w II poł. XIX w., piętrowy spichlerz z 1846 r., kamienne zabudowania folwarczne z 2 połowy XIX w., budynek gospody z pocz. XX w.

Rozbitek - pałac neogotycki pobudowany w l. 1856-1858 przez rodzinę von Reiche,

Sieraków - kościół i klasztor pobernardyński z l. 1624-39, wg proj. Krzysztofa Bonadury st.(ufundowany przez wojewodę poznańskiego Piotra Opalińskiego w 1619 r.) - kościół manierystyczny, odnowiony w 1740 r., późnobarokowa fasada wieżowa, bogate wyposażenie wnętrza w dużej mierze późnorenesansowe (m.in. ołtarz z 1642 r. z obrazem "Zdjęcie z krzyża" z pracowni Rubensa, stalle w prezbiterium z 1641 r. wykonane przez brata Hilariona z Poznania-co zapisał na bocznej ścianie) - klasztor po pożarze w 1817 r. częściowo odbudowany na plebanie.

- Kościół poewangelicki w konstrukcji szkieletowej z l. 1782-85, (poważnie zaniedbany i zrujnowany),

- Muzeum - Zamek Opalińskich (powiatowa instytucja kultury), zrekonstruowany na pozostałości, tzw. "Lodowni" sprzed 1641 r., w nim m.in.: sarkofagi Opalińskich, przeniesione z kościoła : Piotra Opalińskiego (cynowy), Zofii z Kostków Opalińskiej, Krzysztofa Opalińskiego (z portretem trumiennym), Piotra Adama Opalińskiego (srebrny), Jana Karola Opalińskiego (na orlich szponach) i gotycki piec z końca XV w.

- Pałac z ok. 1890 r., Ujeżdźalnia z 1829 r.

Śródka - pałac pobudowany w latach: 1858-1861 przez rodzinę von Seydlitz-Kurzbach, przebudowany ok. 1900 r.,

Wituchowo - pałac pobudowany w XIX w.

Są to najważniejsze obiekty zabytkowe w powiecie. Ponadto na podkreślenie zasługuje zachowana zabudowa średniowiecznego układu ulic i rynku miasta Międzychodu (w tym : ul. Rynkowa), oraz pozostałość zabudowy miejskiej z rynkiem i ratuszem – Kamionny (dzisiaj wsi) i wsi o układzie okrąglicy - Chorzewa . Wiele jest zachowanych obiektów architektonicznych o mniejszym znaczeniu, pojedynczych zabudowań wiejskich, domów o konstrukcji szachulcowej z XIX wieku, pozostałości po parkach dworskich .

Ogólny stan tych zabytków jest w większości zadowalający. Zależy on od zasobności właścicieli i użytkowników. Wszystkie z zabytkowych obiektów wymagają bieżących nakładów na remonty i konserwację.

- identyfikacja problemów

- mała ilość uzbrojonych terenów inwestycyjnych
- mały stopień skanalizowania szczególnie na terenach wiejskich
- bardzo niskie nakłady finansowe na remonty sieci drogowej
- duże zapotrzebowanie mieszkańców powiatu na mieszkania, głównie komunalne i socjalne
- słaby rozwój budownictwa mieszkaniowego
- zbyt niskie nakłady finansowe na renowację i remont zabytków
- słabo rozbudowane sieci: kanalizacyjna gazowa i ciepłownicza

e. Gospodarka

Powiat międzychodzki oprócz niewątpliwych walorów przyrodniczych i turystycznych, posiada także potencjalne możliwości rozwoju infrastruktury przemysłowej. Wszystkie gminy powiatu a także sam powiat, posiadają w swojej

ofercie inwestycyjnej znaczną, liczoną w setkach ha., ilość gruntów przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego pod rozwój infrastruktury przemysłu, handlu i usług. To wszystko w połączeniu z dużą ilością wolnych rąk do pracy, w tym absolwentów szkół, wydaje się być interesującą, choć jak dotąd mało wykorzystaną ofertą dla inwestorów.

Wśród największych zakładów na terenie powiatu wymienić należy:

- Zakłady Mięsne „Bartek” w Sierakowie z Ubojnią w Kłosowicach
- Fabryka Mebli Tapicerowanych „Christianapol” Sp. z o.o. w Łowyniu
- Huta Szkła „Warta” w Sierakowie
- Mleczarnia Celia Polska S.A. w Sierakowie
- Zakłady Przetwórstwa Owocowo Warzywnego - Pudliszki w Międzychodzie

W części tych i innych zakładów, znaczące udziały posiada kapitał zagraniczny, głównie niemiecki, francuski i amerykański

Diametralnie różne są dostępne dane odnośnie podmiotów gospodarczych. G.U.S. podaje w sprawozdaniu na 31 grudnia 2002, że w systemie Regon na terenie powiatu zarejestrowanych jest 636 podmiotów gospodarczych (jest to najmniej ze wszystkich powiatów w województwie). Dominuje sektor prywatny 443 podmioty, stanowi to 69,65 % przy średniej dla wielkopolski 85,76 % w sektorze publicznym są 193 podmioty, przedsiębiorstwa państwowe 3 i spółdzielnie 27. Tymczasem w gminnych rejestrach podmiotów gospodarczych z czerwca 2003 widnieje 3371 podmiotów gospodarczych. W poszczególnych gminach przedstawia się to następująco:

- Międzychód	1450 podmiotów
- Sieraków	1216 podmiotów
- Kwilcz	559 podmiotów
- Chrzypsko W.	146 podmiotów
Ogółem	3371 podmiotów

Nie sposób odpowiedzialnie ustalić które dane są prawdziwe, a skala ich rozbieżności wyklucza możliwość wykonania jakichkolwiek analiz odnośnie branż, zatrudnienia, itp. W przybliżeniu stwierdzić można, że wiodące branże na naszym terenie to:

- rolnictwo
- branże związane z przeróbką drewna a w tym: produkcja mebli, produkcja drewnianych materiałów budowlanych, palet, galanterii drzewnej oraz usługi stolarskie, wszystko to w oparciu o miejscowy surowiec jakim jest drewno.
- przetwórstwo rolno spożywcze a w tym :przetwórstwo owoców i warzyw, mięsa, mleka, zbóż, ziemniaków, ryb i produkcja pasz.
- handel
- budownictwo, produkcja materiałów budowlanych i usługi budowlane
- transport
- gastronomia i hotelarstwo

-identyfikacja problemów

- słabe uprzemysłowienie powiatu
- duża liczba niewielkich, słabych ekonomicznie gospodarstw rolnych
- zbyt mały rozwój rolnictwa ekologicznego
- niewielki potencjał ekonomiczny większości przedsiębiorców
- dominują przedsiębiorstwa zatrudniające do kilku pracowników, słabe kapitałowo o niewielkich możliwościach rozwoju
- niewielkie wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych
- niewystarczająca baza turystyczna i agroturystyczna.

f. Sfera społeczna

- sytuacja społeczna i demograficzna terenu.

Ludność powiatu międzychodzkiego (wg stanu na dzień 31. 12. 2002) liczyła 36.238 osób co stanowiło 1,08 % ludności województwa wielkopolskiego. Ludność w wieku przedprodukcyjnym liczyła 9268 osób co stanowiło 25,57 % ogółu mieszkańców przy średniej wojewódzkiej 23,76 % . W wieku produkcyjnym było 22.481 osób co stanowiło 62,0 % ogółu przy średniej dla województwa 62,7 %. W wieku poprodukcyjnym było 4489 osób, stanowiło to 12,38 % ogółu mieszkańców przy średniej dla Wielkopolski 13,64 %.

Sytuację tę w poszczególnych gminach przedstawia poniższa tabela.

gmina	ludność i ogółem	wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
Międzychód	18.264	4.551	11.500	2.195
Sieraków	8.566	2.154	5.321	1.091
Kwilcz	6.098	1.665	3.746	687
Chrzypsko Wielkie	3.328	898	1.914	516
ogółem	36.238	9.268	22.481	4.489

Prognoza demograficzna dla powiatu międzychodzkiego przedstawia się następująco :

w tys.	lata						
	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030
ogółem	36,8	37,1	37,5	37,8	38,0	37,8	37,4
mężczyzn	18,1	18,3	18,6	18,8	18,8	18,7	18,5
kobiet	18,6	18,8	18,9	19,1	19,1	19,0	18,9

Wg. danych spisu powszechnego z czerwca 2002, poziom wykształcenia ludności w wieku 13 lat i więcej, przedstawia się następująco:

gmina	ogółem	poziom wykształcenia							
		wyższe	policjalne	średnie			zasad. zawod.	podst. ukończ.	podst. nie-ukończ.
				razem	zaw.	ogólno-ksz.			
Międzychód	15.164	939	457	3.941	3.066	875	4.681	4.654	490
Sieraków	7.093	337	170	1.657	1.420	237	2.131	2.624	172
Kwilcz	5.032	182	90	961	773	188	1.679	1.950	170
Chrzypsko	2.969	118	38	517	426	91	844	1.075	103
powiat ogółem	29.985	1.569	755	7.076	5.685	1.391	9.335	10.303	935

Jak wynika z powyższego zestawienia, najwięcej osób w naszym powiecie legitymuje się wykształceniem podstawowym i stanowi to 34,4 % przy średniej wojewódzkiej 29,8 %, wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada 31,1 % ,przy średniej wojewódzkiej 27,5 %, średnie 23,6% przy średniej wojewódzkiej 27,4%, wykształcenie wyższe zdobyło jedynie 5,2 % przy średniej dla Wielkopolski 9,3 % . Wśród absolwentów szkół wyższych kobiety stanowią 56,2 %, szkół średnich 58,9% , zasadniczych zawodowych 35,5 % i podstawowych 57,9%. Jeżeli wziąć pod uwagę, że kobiety w tym przedziale wieku stanowią 51% populacji, to i tak dominują one na poziomach wykształcenia wyższego, średniego, i podstawowego, natomiast mężczyźni zdecydowanie dominują na poziomie wykształcenia zawodowego. Niekorzystnym zjawiskiem jest fakt, że na niższych poziomach wykształcenia średnia powiatu znacznie przewyższa wskaźniki wojewódzkie, na poziomie średnim jest już niższa ale dużo niższa jest na poziomie wykształcenia wyższego. Może to świadczyć o dużej migracji ludzi z takim wykształceniem z naszego terenu.

Wg. danych ze spisu powszechnego wynika, że głównym źródłem utrzymania ludności powiatu jest praca poza rolnictwem, z tego źródła utrzymuje się 18.355 osób, co stanowi 50,8 % mieszkańców, drugim co do wielkości to niezarobkowe źródło utrzymania, dotyczy to 13.559 osób i stanowi 37,5 % mieszkańców, najmniej bo 4175 osób utrzymuje się z pracy w rolnictwie i stanowi to 11,5 % mieszkańców. Nieco inaczej dane te wyglądają jeżeli przeanalizujemy gospodarstwa domowe. Jest ich w powiecie 10.949 czyli na

jedno gospodarstwo domowe przypada średnio 3,3 osoby. Z pracy poza rolnictwem utrzymuje się 4954 gospodarstw i jest to 45,2 %, z niezarobkowych źródeł utrzymania 4706 i stanowi to 43,0 % i z pracy w rolnictwie utrzymuje się 1110 gospodarstw domowych co stanowi 10,1 % ogólnej liczby gospodarstw.

- poziom bezrobocia

Na koniec grudnia 2003 zarejestrowanych w powiecie było 3304 bezrobotnych w tym mężczyzn 1488 osób – 45,0 % i kobiet 1820 – 55,0 %.

W stosunku do grudnia 2002 nastąpił wzrost o 167 osób to jest o 5,3 %. Stopa bezrobocia mierzona liczbą bezrobotnych w stosunku do ludności czynnej zawodowo, na koniec grudnia 2003 wynosiła 20,7 % i była wyższa o 1 % w stosunku do roku poprzedniego. Wskaźnik ten jest wyższy od średniej wojewódzkiej(17,3 %) a także minimalnie wyższy od średniej krajowej (20,0%) Statystykę bezrobocia w gminach powiatu ilustruje poniższa tabela:

gmina	bezrobotni	w tym kobiet	%	absolwenci	%	pobieraj. zasiłek	%	w stosunku do r.2002
Międzychód	1627	897	55,0	91	5,6	383	23,5	+50
Sieraków	728	378	52,0	24	3,3	162	22,2	+20
Kwilcz	687	418	60,8	33	4,8	107	15,6	+70
Chrzypsko	226	127	48,5	13	5,0	57	21,8	+27
powiat ogółem	3304	1820	55,0	161	4,9	709	21,5	+167

Wzrost bezrobocia wystąpił we wszystkich gminach powiatu, najwyższy w Kwilczu, był on jednak zdecydowanie niższy niż w roku 2002, kiedy to odnotowano ponad 15 % przyrost liczby bezrobotnych. Mniejsza była również liczba osób rejestrujących się w ewidencji bezrobotnych, zarejestrowało się 2590 osób, o 137 mniej niż w roku poprzednim. Zmalała też do 308 liczba rejestrujących się absolwentów, to jest o 36 mniej niż w roku 2002. O 3,4 % zmalął w stosunku do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek osób młodych ,w wieku 18 – 24 lat ,z 30,5 % do 27,1 %. Nadal, podobnie jak w latach ubiegłych największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym

i zasadniczym zawodowym, odpowiednio 39,2 i 36,3 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowiły 2,9 %, osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym 19,7 % i osoby z wykształceniem wyższym 1,9 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Drastycznie natomiast, co jest najbardziej niepokojące, bo o 8,3 % wzrósł wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych, tj. pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Na koniec grudnia wynosił on 52,3 %. Wśród osób bezrobotnych długotrwale 62,6 % stanowiły kobiety. W 2003 r. zmniejszeniu uległa liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłku, wzrosła zaś liczba osób którym zasiłek nie przysługiwał. Na koniec grudnia 2003 prawo do zasiłku posiadało 709 osób, o 193 mniej niż przed rokiem, bez prawa do zasiłku pozostawało 2595 osób to jest ponad 78 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

- oferty pracy

Słabe uprzemysłowienie powiatu oraz fakt, że zdecydowanie przeważają tu małe zakłady pracy, zatrudniające od kilku do kilkunastu osób, powoduje, że ofert na rynku pracy jest niewiele. Jednakże rok 2003 był pod tym względem korzystniejszy niż lata poprzednie. Ofert pracy zgłoszono ogółem 628 a więc o 148 więcej niż w roku 2002, były to jednak w znakomitej większości, bo w blisko 78 % oferty zatrudnienia współfinansowanego z Funduszu Pracy. Ofert nie subsydiowanych było natomiast o połowę mniej-140, w roku 2002 było ich 276. W rzeczywistości zatrudnienie znalazło jednak więcej osób, gdyż poza oficjalnie zgłoszonymi przez pracodawców wolnymi miejscami pracy, z ewidencji bezrobotnych z tytułu podjęcia pracy wyrejestrowały się 922 osoby.

Z ogólnej liczby 628 ofert pracy zgłoszenia w poszczególnych gminach kształtowały się następująco:

- Międzychód   391 ofert
- Sieraków   75 ofert
- Kwilcz   118 ofert

- Chrzypsko W.   23 oferty
- spoza powiatu   21 ofert
- ogółem   628 ofert

Najwięcej – 258 ofert, adresowanych było do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, dla osób z wykształceniem średnim było 207 ofert, z wykształceniem wyższym 34 oferty. Dla najliczniej reprezentowanych grup zawodowych ofert było odpowiednio:

- sprzedawca	327 osób	91 ofert
- technik rolnik	129 osób	0 ofert
- szwaczka	127 osób	17 ofert
- kucharz	123 osoby	3 oferty
- ślusarz	98 osób	4 oferty
- krawiec	90 osób	0 ofert
- mech. sam. osob.	82 osoby	11 ofert

- grupy społeczne wymagające wsparcia.

Jedną z głównych grup społecznych wymagającego wsparcia są osoby bezrobotne, a wśród nich grupa, która w wyniku trudnej sytuacji na rynku pracy znalazła się na marginesie życia społecznego

Ważnym jest, aby podejmowane działania związane były z walką z wykluczeniem społecznym i przeciwdziałaniem zjawisku bezrobocia. Mają one zachęcać do tworzenia nowych przedsiębiorstw, jak również wspierać rozwój już istniejących, zwłaszcza mikro i małych przedsiębiorstw rodzinnych działających na terenie powiatu w handlu i usługach, poprzez podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej terenu. Dopiero wtedy działania te mogą mieć pozytywny wpływ na tworzenie stałych miejsc pracy i walkę z bezrobociem. Niezbędne są jednak szersze, o zasięgu krajowym działania w sferze finansów czy prawa

gospodarczego. Pracodawcy będą tworzyli miejsca pracy gdy im się to po prostu opłaci.

Należy również uwzględnić kwestie pomocy osobom niepełnosprawnym np. poprzez lepszy dostęp do obiektów.

- identyfikacja problemów.

Do głównych problemów sfery społecznej zaliczyć trzeba:

A. utrzymujące się długotrwałe bezrobocie.

Zjawisko to wytwarza wiele ważnych problemów z różnych dziedzin życia społecznego i gospodarczego jak:

- mała aktywizacja zawodowa i poziom przedsiębiorczości
- wykształcenie ludności charakteryzuje się niedostosowaniem kwalifikacji do zmieniającego się rynku pracy
- cały kompleks problemów opieki społecznej
- niskie dochody, w których znaczną część stanowi pomoc socjalna
- patologie społeczne.

B. trudne lub niekorzystne zjawiska demograficzne:

- migracja, najczęściej ludzi z inicjatywą
- niekorzystne zmiany struktury demograficznej (starzenie się ludności; niski przyrost naturalny)

C. zbyt małe znaczenie organizacji pozarządowych oraz przejmowania przez nie zadań społecznych, w tym tzw. zadań publicznych (będących w kompetencjach administracji publicznej).

III ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI W POWIECIE

Niniejszy plan ma charakter kroczący i otwarty co oznacza, że będzie stale uzupełniany o nowe zadania. Z uwagi na czasokres jego opracowania, oraz to, że gminy powiatu aktualnie są w trakcie opracowywania swoich planów, plan ten zawiera jedynie zadania powiatu na lata 2004 – 2007, oraz niektóre zadania gmin

z zakresu ochrony środowiska zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego. W przyszłości do planu włączone zostaną zadania wynikające z gminnych Planów Rozwoju Lokalnego oraz inne zadania realizowane przez różne podmioty, odpowiadające na aktualne zapotrzebowania społeczne, wynikające z potrzeby chwili czy realizujące cele prawem wymagane, oczywiście z uwzględnieniem możliwości finansowych.

Przewidywana jest coroczna aktualizacja planu i zatwierdzanie go przez Radę Powiatu w formie uchwały.

IV REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

Podokresy programowania: 2004 – 2006 i lata następne

LP.	NAZWA PLANOWANEGO DZIAŁANIA	OKREŚLENIE KRYTERIUM KOLEJNOŚCI REALIZACJI -PRIORYTET-	ZGODNOŚĆ Z PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI-NEGO	ETAPY DZIAŁANIA WRAZ Z PRZEWIDYWANYM CZASEM (HARMONOGRAMEM) REALIZACJI	OCZEKIWANE REZULTATY	INWESTOR	INSTYTUCJE I PODMIOTY UCZESTNICZĄCE WE WDROŻENIU	NAKŁADY DO PONIESIENIA W ZŁ.
1	Modernizacja obiektów placówek oświatowych	1	Tak	2004	Poprawa warunków nauczania, zmniejszenie kosztów utrzymania obiektów, poszerzenie oferty szkół leprze wykorzystanie bazy w tym pracowni komputerowych.	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	1.280.121
2	Modernizacja drogi nr 32101 Upartowo – Sieraków , 5 km	2	Tak	2005	Poszerzenie drogi, usprawnienie dojazdu do drogi krajowej Nr 24 z terenów koncentracji przemysłu i przetwórstwa, aktywizacja turystyczna przyległych terenów.	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	2.000.000
3	Modernizacja sal Gimnastycznych Zespół Szkół Nr, 1i Nr 2	2	Tak	2005	Poprawa warunków zajęć, likwidacja barier architektonicznych poszerzenie oferty na zajęcia popołudniowe, pozalekcyjne i ogólnodostępne,	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	93.000
4	Modernizacja obiektów Powiatowej Infrastruktury społecznej i oświatowej	2	Tak	2005	Poprawa warunków pracy, poszerzenie oferty dla podopiecznych	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	100.083
5	Budowa drogi nr11539 I 11524 Lewice – Krzyżkówko, 3 km	3	Tak	2006	Aktywizacja turystyczna terenu, rozwój agroturystyki, usprawnienie dojazdu do szkół i transportu drewna z lasów.	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	1.400.000

6	Adaptacja strychów w Liceum Ogólnokształcącym	3	Tak	2006	Powiększeni powierzchni dydaktycznej, poprawa warunków nauki, zwiększenie oferty szkoły	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	100.000
7	Modernizacja drogi Nr 11508 Gorzyń - Dormowo 2,8 km	3	Tak	2006	Aktywizacja turystyczna terenu, rozwój oferty agroturystycznej, dojazdy do szkół.	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	500.000
8	Modernizacja drogi Nr 11508 Międzychód – Dzięcielina 4 km	4	Tak	2007	Aktywizacja terenów przeznaczonych pod inwestycje gospodarcze i budownictwo mieszkaniowe.	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	650.000
9	Modernizacja drogi Nr 32102 Kwilcz – Miłostowo 2 km	4	Tak	2007	Zwiększenie atrakcyjności 74 ha terenów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą poprawa jakości życia mieszkańców.	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	380.000
10	Modernizacja drogi Nr, 32120 Lubosz – Sieraków 3 km	4	Tak	2007	Rozwój przyległych terenów, aktywizacja gospodarcza i turystyczna, poprawa jakości życia mieszkańców.	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	570.000
11	Budowa sali gimnastycznej przy Liceum Ogólnokształcącym W Międzychodzie.	4	Tak	2006 - 2007	Poprawa warunków nauczania, poszerzenie oferty szkoły, likwidacja barier architektonicznych	Powiat	Budżet powiatu Fundusze strukturalne U.E.	3.000.000

W poniższych tabelach przedstawiono przewidziane do realizacji zadania i plany w zakresie systemów kanalizacyjnych do realizacji na terenie powiatu. Długość sieci kanalizacyjnej przewidzianej do realizacji w latach 2004-2015 w poszczególnych gminach

Lp.	Nazwa gminy	Nazwa oczyszczalni	Lata budowy sieci kanaliz.	Miejscowości objęte budową	Długość sieci w km
1.	Międzychód	Oczyszczalnia Międzychód	2004 – 2005	Kamionna- Dzieścielin, Gorzyń – Wielowieś Gorzycko Stare	23,35
			2006-2010	Lewice- Krzyżkówko- Tuczepy-Mnichy- Gralewo-Skrzydlew- Głazewo-Dormowo- Zatom Stary-Kolno Łowyń	32,25
		Oczyszczalnia Radgoszcz	2011-2015	Radgoszcz-MOSTIR, Mierzyn-Drzewce-Piłka- Kaplin-Mokrzec-Zatom Nowy	29,35
			Razem		
2.	Kwilcz	Oczyszczalnia Kwilcz	2004-2005		2,0
			2006-2010		3,0
			2011-2015		5,0
		Oczyszczalnia Lubosz	2004-2005		2,0
			2006-2010		3,0
			2011-2015		0,0
Razem			15,0		
3.	Sieraków	Oczyszczalnia Sieraków	2004-2005	m. Sieraków, Grobia	10,5
			2006-2010	Lutom,	9,0
		2011-2015	Kaczlin	7,0	
		Razem			26,5

4.	Chrzypsko Wielkie	Oczyszczalnia	2004-2005	Białokosz, Gnuszyn, Białokoszyce	3,5
		Chrzypsko Wielkie	2006-2010		3,5
		Budowa nowej oczyszczalni w Białokoszu	2011-2015		7,5
		Razem	14,5		
Ogółem					140,95

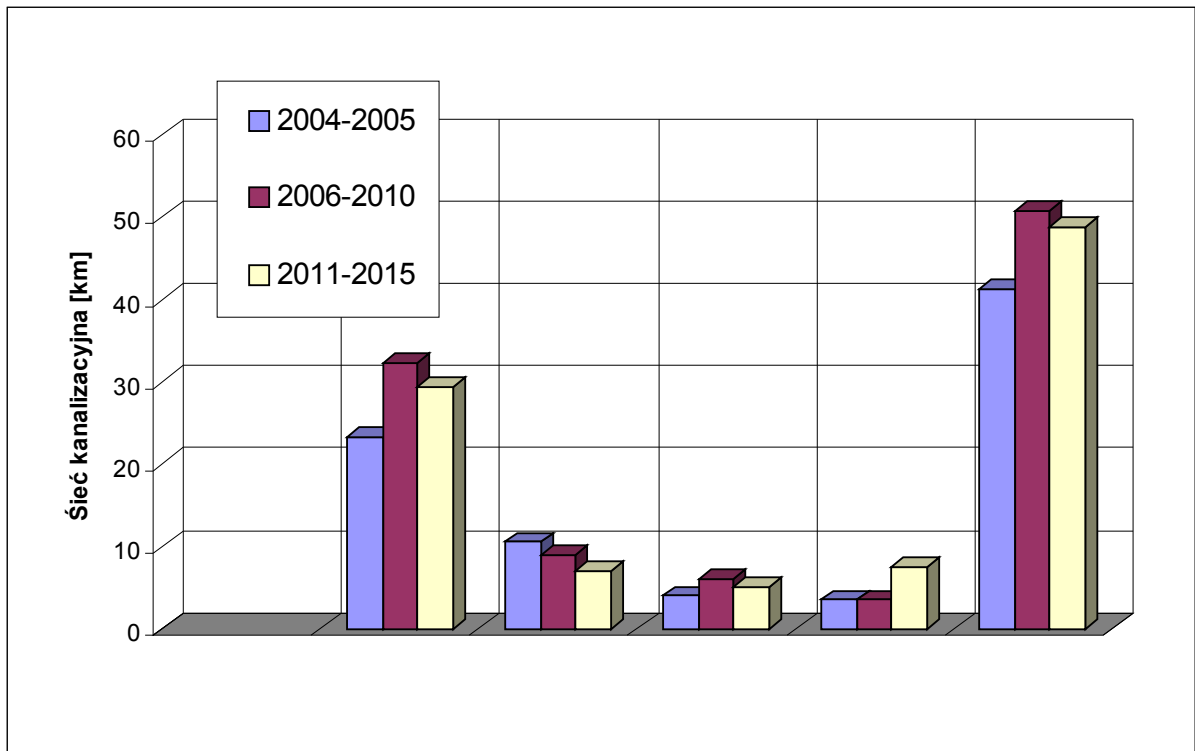
Potrzebne nakłady na budowę i modernizację oczyszczalni i sieci kanalizacyjnych

L.p.	Nazwa gminy	Nazwa Oczyszczalni	Źródła finansowania budowy i modernizacji oczyszczalni i sieci kanalizacyjnych	Lata realizacji	Koszty w tys. zł
1.	Międzychód	Oczyszczalnia Międzychód	WFOŚiGW, NFOŚiGW, Budżet Gminy, fundusz ISPA lub inne fundusze zagraniczne, EKOFUNDUSZ, SAPARD	2004-2005	10.120
				2006-2010	10.720
		Oczyszczalnia Radgoszcz		2011-2015	11.740
		Razem		32.580	
2.	Sieraków	Oczyszczalnia Sieraków	WFOŚiGW, NFOŚiGW, Budżet Gminy, fundusz ISPA lub inne fundusze zagraniczne, EKOFUNDUSZ, SAPARD	2004-2005	5.500
				2006-2010	3.500
				2011-2015	1.500
				Razem	10.500

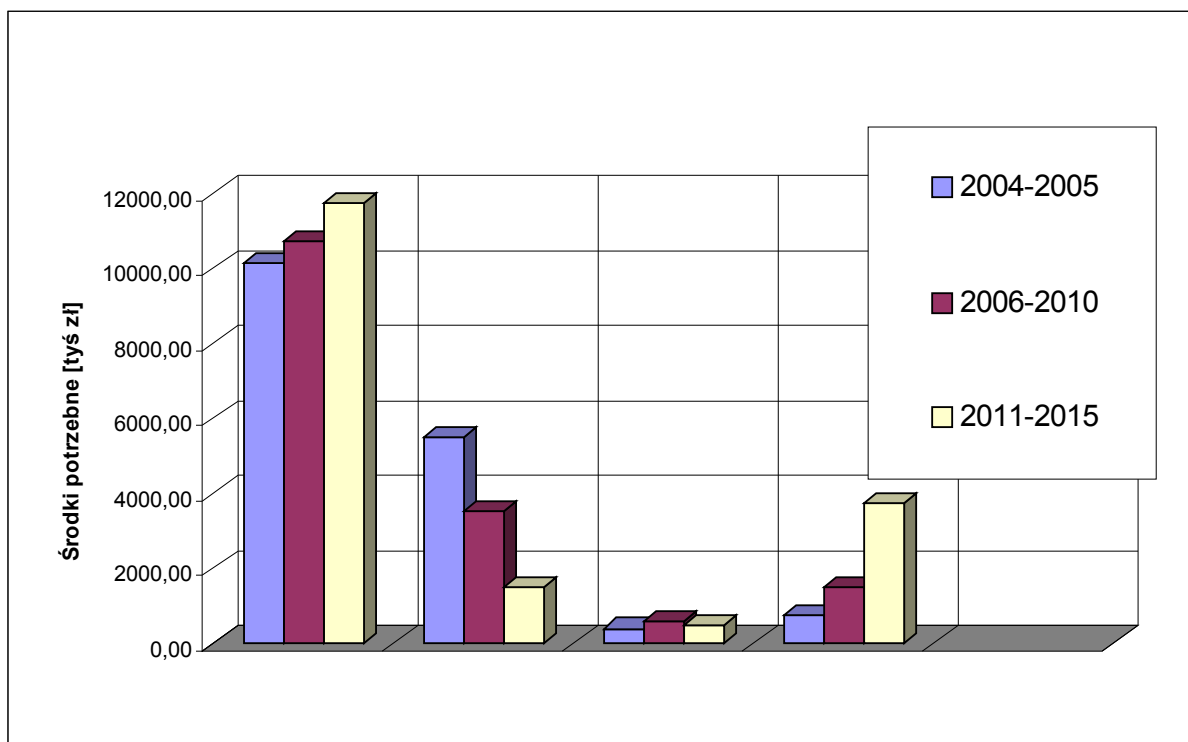
3.	Kwilcz	Oczyszczalnia Kwilcz	WFOŚiGW, NFOŚiGW, Budżet Gminy, fundusz ISPA lub inne fundusze zagraniczne, EKOFUNDUSZ, SAPARD	2004-2005	200
		Oczyszczalnia Lubosz		2006-2010	300
				2011-2015	500
				Razem	1.500
4.	Chrzypsko Wielkie	Oczyszczalnia Chrzypsko Wielkie	WFOŚiGW, NFOŚiGW, Budżet Gminy, fundusz ISPA lub inne fundusze zagraniczne, EKOFUNDUSZ, SAPARD	2004-2005	735
		Budowa oczyszczalni Białokosz		2006-2010	1.500
				2011-2015	3.750
				Razem	5.985
				Ogółem	50.565

Potrzeby rzeczowe i finansowe w poszczególnych gminach w zakresie gospodarki ściekowej przedstawiają się następująco:

Nazwa Gminy	Lata	Międzychód	Sieraków	Kwilcz	Chrzypsko Wielkie	Razem
Budowa sieci kanalizacyjnej w km	2004-2005	23,35	10,5	4,0	3,5	41,35
	2006-2010	32,25	9,0	6,0	3,5	50,75
	2011-2015	29,35	7,0	5,0	7,5	48,85
Razem		84,95	26,5	15,0	14,5	140,95
Udział w %		60,3	18,8	10,6	10,3	100,0
Potrzebne środki w tys. zł	2004-2005	10.120	5.500	400	735	16.755
	2006-2010	10.720	3.500	600	1.500	16.320
	2011-2015	11.740	1.500	500	3.750*	17.490
Razem		32.580	10.500	1.500	5.985	50.565
Udział w %		64,4	20,8	3,0	11,8	100,0

Potrzeby rzeczowe w zakresie sieci kanalizacyjnych na terenie powiatu

Międzychód   Sieraków   Kwilcz   Chrzypsko

Potrzeby finansowe w zakresie sieci kanalizacyjnych na terenie powiatu.

Tak więc do roku 2015 sieć kanalizacyjna w powiecie międzychodzkim powiększyć się ma o 140,95 km i będzie niemal trzykrotnie dłuższa od obecnie istniejącej. Ogromne jednak będzie zapotrzebowanie środków finansowych na to zadanie, ponad 50 mln. zł. Aby dotrzymać nakreślonych terminów niezbędny będzie znaczący udział środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych źródeł.

Ponadto nie wystarczające jest wyposażenie gmin z terenu powiatu międzychodzkiego w urządzenia oczyszczające wody opadowe. Gminy Kwilcz, Sieraków i Chrzypsko Wielkie odprowadzają ścieki deszczowe z placów i ulic

bez wymaganego oczyszczania za pomocą separatorów, poza istniejącymi nielicznymi separatorami w zakładach pracy i separatorem w Kwilczu odprowadzającym wody opadowe z drogi krajowej. Jedynie gmina Międzychód posiada 3 urządzenia do oczyszczania wód opadowych z placów i ulic. Dlatego niezbędne jest w najbliższych latach wyposażenie wszystkich kanalizacji deszczowych przy wylotach ścieków deszczowych w separatory, których celem będzie zapobieganie przedostawaniu się głównie olejów z placów i ulic do wód.

V POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU

Inwestycje ujęte w planie rozwoju lokalnego, a związane z ochroną wód powierzchniowych, głębinowych i gleb powiązane są z podobnymi projektami lub działaniami realizowanymi przez wszystkie samorządy gminne w Polsce. Punktem odniesienia dla tych celów są unijne standardy ochrony wód.

Kluczowym aktem prawnym jest tutaj Dyrektywa Rady 91/271/EWG z 21 maja 1991r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych. Jej celem jest ochrona środowiska przed negatywnymi skutkami zrzutu ścieków komunalnych z aglomeracji miejskich poprzez zobowiązanie państw członkowskich do zapewnienia systemów odbioru i oczyszczania tych ścieków. Rada Ministrów w dniu 23 listopada 2000r. podjęła decyzję o uznaniu całego obszaru Polski za wrażliwy na eutrofizację w rozumieniu Dyrektywy Rady 91/271/EWG. Oznacza to, że oczyszczalnie ścieków w aglomeracjach o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 10 000 muszą zagwarantować, że ścieki komunalne przed zrzutem do odbiorników wrażliwych zostaną poddane trzeciemu stopniowi oczyszczania, co oznacza odpowiednie zmniejszenie ładunku azotu (denitryfikacja) oraz fosforu.

Postanowienia Dyrektywy Rady 91/271/EWG zostały przeniesione do prawa krajowego poprzez ustawę z 18 lipca 2001r. – Prawo Wodne (Dz. U. nr 115, poz. 1229 ze zmianami) oraz wiele aktów wykonawczych do tych ustaw.

Wdrożenie wymagań tej dyrektywy w Polsce wiąże się z koniecznością poniesienia znacznych nakładów inwestycyjnych na budowę nowych oczyszczalni, modernizację oczyszczalni istniejących, a także na budowę i rozbudowę sieci kanalizacyjnych. W związku z tym Polska uzyskała akceptację UE na okresy przejściowe w odniesieniu do wdrożenia standardów tej dyrektywy (do 2008, 2010 i 2015r.).

Planowane inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej z pewnością poprawią jakość życia mieszkańców a także wpłyną korzystnie na stan środowiska naturalnego poprzez spadek poziomu substancji zanieczyszczających wprowadzanych do powietrza z procesów spalania w silnikach samochodowych. Na ochronę powietrza atmosferycznego, będą miały też znaczący wpływ inwestycje z zakresu termomodernizacji budynków w obiektach użyteczności publicznej. W projekcie zakłada się wymianę 2971 m² powierzchni okien oraz planuje się wykonać ocieplenie 2402 m² ścian w tych obiektach. Uzyska się przez to znaczące ograniczenie ubytku ciepła, a co za tym idzie zmniejszenie ilości spalanych nośników energii. Efektem będzie ograniczenie emisji gazów i pyłów do powietrza.

Szczelne okna staną się przegrodą budowlaną o właściwościach izolacji termicznej porównywalnych ze ścianą pełną, a także zmniejszy się możliwość kondensacji pary wodnej na wewnętrznej powierzchni szyb.

Dodatkową cechą działań energooszczędnych jest zapewnienie :

- lepszego dostępu światła słonecznego poprzez większą powierzchnię przeszkleń,
- lepszej izolacji akustycznej od otoczenia,
- podwyższenia komfortu pracy oraz estetyki pomieszczeń.

Realizacja tych zamierzeń spowoduje z pewnością polepszenie warunków środowiskowych, a co za tym idzie warunków życia społeczeństwa w naszym powiecie.

Konsekwencje realizowania inwestycji będą przekładały się na znaczącą poprawę stanu środowiska naturalnego, na zwiększenie atrakcyjności tych terenów dla rozwoju turystyki. Ma to istotne znaczenie ponieważ wszystkie cztery gminy naszego powiatu znajdują się na terenach objętych ochroną w ramach funkcjonujących tu parków krajobrazowych, Pszczewskiego i Sierakowskiego. W perspektywie produkty te będą wpływały także na poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz na podniesienie atrakcyjności tych terenów jako terenów inwestycyjnych.

Wobec faktu, że otaczająca nas przyroda jest systemem naczyń połączonych, dlatego wszelka inwestycyjna działalność człowieka wywiera swoje piętno na poszczególnych elementach przyrody. Inwestycje proekologiczne ujęte w projekcie ściśle korelują z działaniami ujętymi w planach ochrony parków krajobrazowych i będą powiązane z planami ochrony terenów w granicach docelowego Światowego Rezerwatu Biosfery.

W Konstytucji R.P. z 2 kwietnia 1997r. umocowanie prawne ma zapis, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, oraz zapis, że ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych, które poprzez swoją politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Podsumowując stwierdzić należy, że projekty inwestycji proekologicznych ujęte w planie rozwoju lokalnego będą tematycznie i terytorialnie na siebie oddziaływały i będą spełniały wymogi ujętej także w konstytucji zasady zrównoważonego rozwoju.

VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Modernizacja sieci drogowej powiatu

lp.	Planowane produkty	2004	2005	2006	2007
-----	--------------------	------	------	------	------

1	Modernizacja dróg powiatowych (w km.)				
	nr 11536 Głazewo-Mnichy	2,354			
	nr 32101 Upartowo-Sieraków		5,0		
	nr 11537 Gorzyń – Dormowo			2,8	
	nr 11508 Międzychód – Dziecielin				4,0
	nr 32102 Miłostowo				2,0
	nr 32120 Lubosz – Sieraków				3,0
	Budowa drogi nr 11539 i 11524 Lewice-Krzyżkówko			3,0	
	Powiat razem :	2,354	5,0	5,8	9,0

Planowane rezultaty

Osiągnięcie wyższego stopnia integralności dróg powiatowych, podniesienie jakości dróg, spadek poziomu substancji zanieczyszczających wprowadzanych do powietrza z procesów spalania paliwa, zwiększenie żywotności pojazdów i ich materiałów eksploatacyjnych, skrócenie czasu przejazdu, oszczędność kosztów przejazdu

Planowane oddziaływanie

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, zmiana strumieni ruchu drogowego, poprawa stanu środowiska naturalnego, zwiększenie atrakcyjności tych terenów dla rozwoju turystyki, tworzenie warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz oferty agroturystyki, lepsze warunki życia dla mieszkańców wsi i małych miast

Modernizacja obiektów infrastruktury edukacyjnej i społecznej

lp.	Planowane produkty	2004	2005	2006	2007
-----	--------------------	------	------	------	------

2	Modernizacja budynków w obiektach infrastruktury społecznej powiatu (ilość budynków)				
	modernizacja obiektów placówek oświatowych (prace termomodernizacyjne)	5			
	modernizacja sal gimnastycznych		2		
	modernizacja obiektów infrastruktury społecznej i oświatowej (DPS i LO)		3	1	
	Budowa sali gimnastycznej przy LO				1
	Powiat razem :	5	3	1	1

Planowane rezultaty

Remonty obiektów z poprawą ich estetyki i zwiększeniem funkcjonalności, obniżenie kosztów eksploatacji, zmniejszenie emisji niskiej z kotłowni, zwiększenie dostępności obiektów sportowych i edukacyjnych

Planowane oddziaływanie

Poprawa stanu środowiska naturalnego, poprawa warunków życia i oferty edukacyjnej, polepszenie oferty edukacyjnej i sportowej dla młodzieży ze wsi i małych miast, polepszenie warunków pracy i nauki, poszerzenie oddziaływania edukacyjnego na osoby bezrobotne

Opis szczegółowy projektów powiatowych, uwzględnionych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Powiatu Międzychodzkiego na lata : 2003 – 2007, przyjętym uchwałą Rady Powiatu nr XIX/85/2004 z dnia 3 czerwca 2004 r.

1) Przebudowa drogi powiatowej nr 11536 Głazewo – Mnichy o nawierzchni ulepszonej twardej.

Projekt dofinansowany z programu przedakcesyjnego SAPARD, realizowany w latach 2003 – 2004. Droga skraca i ułatwia dojazd do nowego Zakładu Utylizacji od strony południowej, odciążając drogę krajową – Gorzyń i Kamionkę. Projekt jest kontynuacją modernizacji, rozpoczętej w r. 1999 od

odcinka przy drodze krajowej, jego uzupełnieniem jest ścinka poboczy na odcinku Mnichy – Gralewo w 2003 roku .

2) Modernizacja obiektów placówek oświatowych

Do realizacji w 2004 r. Polegać będzie na termomodernizacji – wymianie okien i ociepleniu niektórych ścian we wszystkich obiektach oświatowych powiatu . Łącznie do wymiany – 953 okna , o powierzchni 2.971 m² , ocieplenie – 2.402 m² ścian (w tym SOSW cały obiekt, 3 szkoły w Międzychodzie – ściany północne) ,

3) Modernizacja drogi nr 32101 Upartowo – Sieraków (do granic miasta)

– 5 km.

Do realizacji w 2005 r. Nawierzchnia z 1975 roku w złym stanie, poszerzenie do 6 m., korekta łuków, i nałożenie nowej nakładki na całości. Modernizacja ma ułatwić transport ciężarowy do huty szkła i do zakładów mięsnych, ułatwienie dojazdu do drogi krajowej nr 24 w Kwilczu, aktywizacja gospodarcza i turystyczna, rozwój agroturystyki .

4) Modernizacja sal gimnastycznych Zespół Szkół Nr 1 i Nr 2

Do realizacji w 2005 r. Remonty podłóg (w ZS nr 2 z wymianą legarów), remont dachów i likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych (wejścia, ubikacje) . Udostępnienie sali dla dzieci niepełnosprawnych z SOSW, poszerzenie oferty na zajęcia popołudniowe, pozalekcyjne i ogólnodostępne

5) Modernizacja obiektów powiatowej infrastruktury społecznej

Do realizacji w 2005 r. Remonty w obydwóch DPS-ach – w Zamyślinie przebudowa i modernizacja stołówki , w Łęczeczkach – konserwacja i malowanie elementów drewnianych budynków oraz ogrodzenia. W Poradni Psychologiczno

– Pedagogicznej : rozdzielenie węzła grzewczego i przebudowa kanalizacji sanitarnej.

6) Budowa drogi nr 11539 i 11524 Lewice – Krzyżkówko – 3 km.

Do realizacji w 2006 r. Budowa drogi o szerokości jezdni 5,5 m., dotychczas ma nawierzchnię gruntową i ponoszone są duże nakłady na coroczne równanie. Wieś sołecka leżąca w Pszczewskim Parku Krajobrazowym – Dolinie Kamionki, umożliwi to ofertę działek rekreacyjnych i letniskowych, aktywizację turystyczną i rozwój agroturystyki. Ułatwienie dojazdu do szkół autobusem szkolnym i transportu drewna pozyskiwanego przez nadleśnictwo .

7) Adaptacja strychów w Liceum Ogólnokształcącym

Do realizacji w 2006 r. Zagospodarowanie strychów i pomieszczeń na piętrze po mieszkaniu na łącznej powierzchni 568 m². Da to zwiększenie powierzchni sal dydaktycznych o 362 m². Powstaną 3 sale lekcyjne (łącznie 172 m²), 3 pracownie (łącznie 42 m²) i czytelnia o pow. 147 m²

8) Modernizacja drogi nr 11537 Gorzyń – Dormowo 2,8 km.

Do realizacji w 2006 r., wymiana nawierzchni z poszerzeniem do szerokości jezdni 5 m. Jest to dojazd ze wsi do drogi wojewódzkiej. Modernizacja ułatwi transport ciężarowy z tartaku i dojazd do ośrodka jeździecko-wypoczynkowego, dojazd dzieci do szkół. Będzie miała także wpływ na aktywizację turystyczną terenu i rozwój oferty agroturystycznej

9) Modernizacja drogi nr 11508 Międzychód – Dziecielin (do drogi krajowej)– 4 km.

Do realizacji w 2007 r. Dojazd z Międzychodu do drogi krajowej nr 24, z odciążeniem drugiego dojazdu, przez Gorzyń i Wielowieś . Tereny w

Dzięcielinie przy granicach miasta przeznaczone są w strategii rozwoju gminy do inwestycji gospodarczych i rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

10) Modernizacja drogi nr 32102 do Miłostowa – 2 km.

Do realizacji w 2007 r. Wykonano już remonty odcinków nawierzchni w latach 2000 – 2004, pozostaje odcinek do wykonania nakładki bitumicznej, z korektą łuków, o szerokości 5 m. Droga używana do transportu ciężarowego z kopalni kruszywa Kruszgeo (w Dąbrowie), z tuczarni i dużej firmy ogrodniczej.

Prowadzi do terenów w Miłostowie ujętych w planach zagospodarowania gminy Kwilcz pod aktywizację gospodarczą, o wielkości 74 ha. , właścicielem których jest gmina

11) Modernizacja drogi nr 32120 Lubosz – Sieraków – 3 km.

Do realizacji w 2007 r. Wykonywano już remonty odcinków nawierzchni w 2001 i 2004 roku. Do wykonania ostatni odcinek z wymianą nawierzchni i korektą łuków . Droga stanowi dojazd do drogi krajowej nr 24 z :Sierakowa, Lutomia, Lutomka, Niemierzewa i Mościejewa. Modernizacja umożliwi aktywizację gospodarczą i turystyczną, rozwój oferty agroturystycznej

12) Budowa sali gimnastycznej przy Liceum Ogólnokształcącym w Międzychodzie

Do realizacji w latach : 2006 – 2007. Sala o kubaturze ok. .4.500 m³ i zaplecze, jedyna szkoła ponadgimnazjalna w powiecie, która nie ma sali gimnastycznej . Budowa nowej sali wraz z odpowiednim zapleczem sanitarnym na działce szkolnej przy boisku .

VII PLAN FINANSOWY NA LATA 2003 -2007

Lp.	Nazwa projektu	Jednostka realizująca	Nakłady finansowe	źródła finansowania				
				2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
1	Przebudowa drogi powiatowej nr 11536 Głazewo – Mnichy o nawierzchni ulepszonej twardej	Powiat Międzychodzki	641.745,47	15.635,00 z tego: -budżet JST : 15.635,00	626.110,47 z tego: 317.813,10 - śr. UE : SAPARD 308.297,37	0	0	0
2	Modernizacja obiektów placówek oświatowych	Powiat Międzychodzki	1.280.121		1.280.121 z tego: -budżet JST 320.030,25 śr. UE 960.090,75	0	0	0
3	Modernizacja drogi nr 32101 Upartowo-Sieraków ,5 km.	Powiat Międzychodzki	2.000.000			2.000.000. z tego: -budżet JST 500.000 śr. UE 1.500.000	0	0
4	Modernizacja sal gimnastycznych Zespół Szkół Nr 1 i Nr 2	Powiat Międzychodzki	93.000			93.000 z tego: -budżet JST 23.250 śr. UE 69.750	0	0
5	Modernizacja obiektów powiatowej infrastruktury społecznej i oświatowej	Powiat Międzychodzki	100.083			100.083 z tego: -budżet JST 25.020,75 śr. UE 75.062,25	0	0

6	Budowa drogi nr 11539 i 11524 Lewice - Krzykówko - 3 km.	Powiat Międzychodzki	1.400.000				1.400.000 z tego: -budżet JST 350.000 śr.UE 1.050.000	0
7	Adaptacja strychów w Liceum Ogólnokształcącym	Powiat Międzychodzki	100.000				100.000 z tego: -budżet JST 25.000 śr.UE 75.000	0
8	Modernizacja drogi nr 11537 Gorzyń - Dormowo 2,8 km.	Powiat Międzychodzki	500.000				500.000 z tego: -budżet JST 125.000 śr.UE 375.000	0
9	Modernizacja drogi nr 11508 Międzychód - Dzięcielina 4 km	Powiat Międzychodzki	650.000				650.000 z tego: -budżet JST 162.500 śr.UE 487.500	650.000 z tego: -budżet JST 162.500 śr.UE 487.500
10	Modernizacja drogi nr 32102 do Miłostowa 2 km	Powiat Międzychodzki	380.000				380.000 z tego: -budżet JST 95.000 śr.UE 285.000	380.000 z tego: -budżet JST 95.000 śr.UE 285.000
11	Modernizacja drogi nr 32120 Lubosz - Sieraków 3 km	Powiat Międzychodzki	570.000				570.000 z tego: -budżet JST 142.500 śr.UE 427.500	570.000 z tego: -budżet JST 142.500 śr.UE 427.500

12	Budowa sali gimnastycznej przy Liceum Ogólnokształcącym w Międzychodzie	Powiat Międzychodzki	3.000.000				1.400.000	1.600.000
							z tego:śr.własne 350.000	z tego: -budżet JST 400.000
							śr.UE 1.050.000	śr.UE 1.200.000

	łącznie	2003	2004	2005	2006	2007
Nakłady inwestycyjne :	10.714.949,47	15.635	1.906.231,47	2.193.083	3.400.000	3.200.000
z tego :						
-budżet JST	2.851.749,10	15.635	637.843,35	548.270,75	850.000	800.000
śr. UE	7.863.200,37		1.268.388,12	1.644.812,25	2.550.000	2.400.000

VIII . SYSTEM WDRAŻANIA, SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.

Opracowanie systemu wdrażania jest podstawowym elementem powodzenia całości Programu Rozwoju Lokalnego. Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, jako nadzorujące cały program, nie może jednak odpowiadać za wdrażanie i finansowanie tych z poszczególnych projektów, które zgłaszane i realizowane będą przez samorządy gminne, prywatnych przedsiębiorców czy organizacje pozarządowe.

Kolejnym elementem warunkującym sprawne przeprowadzanie założonych zadań jest system monitoringu. W odniesieniu do Programu Rozwoju Lokalnego Powiatu Międzychodzkiego system monitorowania polegał będzie na składaniu informacji z realizacji Programu do Rady Powiatu . Informacje z realizacji Planu składane będą dwa razy w roku: do 31 lipca każdego roku ze stanem na czerwiec i do 31 stycznia informacja roczna ze stanem na 31 grudnia. Dodatkowo informacja półroczna przedstawiona będzie Zarządowi Powiatu a informacja roczna będzie przedstawiona Zarządowi i Radzie Powiatu i tu będzie możliwość wprowadzenia zmian w Planie i dokonania korekt Planu uchwałą Rady .

Najtrudniejszym problemem jest sposób oceny wykonania Planu Rozwoju Lokalnego. Wykonanie Planu wynika z informacji o realizacji projektów. Starostwo jednakże jako koordynator tworzenia Programu nie może oceniać samorządów ani innych podmiotów w zakresie wykonania przez nich projektów, a może jedynie wesprzeć organizacyjnie lub podjąć konieczną interwencję. Powinnością Starostwa Powiatowego jest natomiast ocena działań, na których wykonanie samorządy dostały dotacje z budżetu Powiatu.

Starostwo Powiatowe będzie pełnić rolę inicjatora współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez organizowanie konferencji, narad i szkoleń dot. wspólnego przygotowywania i realizacji projektów.

Kolejnym zadaniem Powiatu jest sprawna komunikacja społeczna w celu upowszechniania Programu Rozwoju Lokalnego i inicjowania aktywności

społecznej. Komunikacja społeczna polegać będzie na umieszczaniu na internetowych stronach Powiatu i na tablicach informacyjnych w Urzędach Gmin i w Starostwie bieżących informacji o stopniu wykonania Programu. Starostwo będzie ściśle współpracowało z prasą lokalną, w której zamieszczane będą wszelkie informacje związane z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Międzychodzkiego.